

Pohjanmaan hyvinvointialue ja alueen kunnat:
PYLL Hyvinvoinnin ja terveyden kompassi

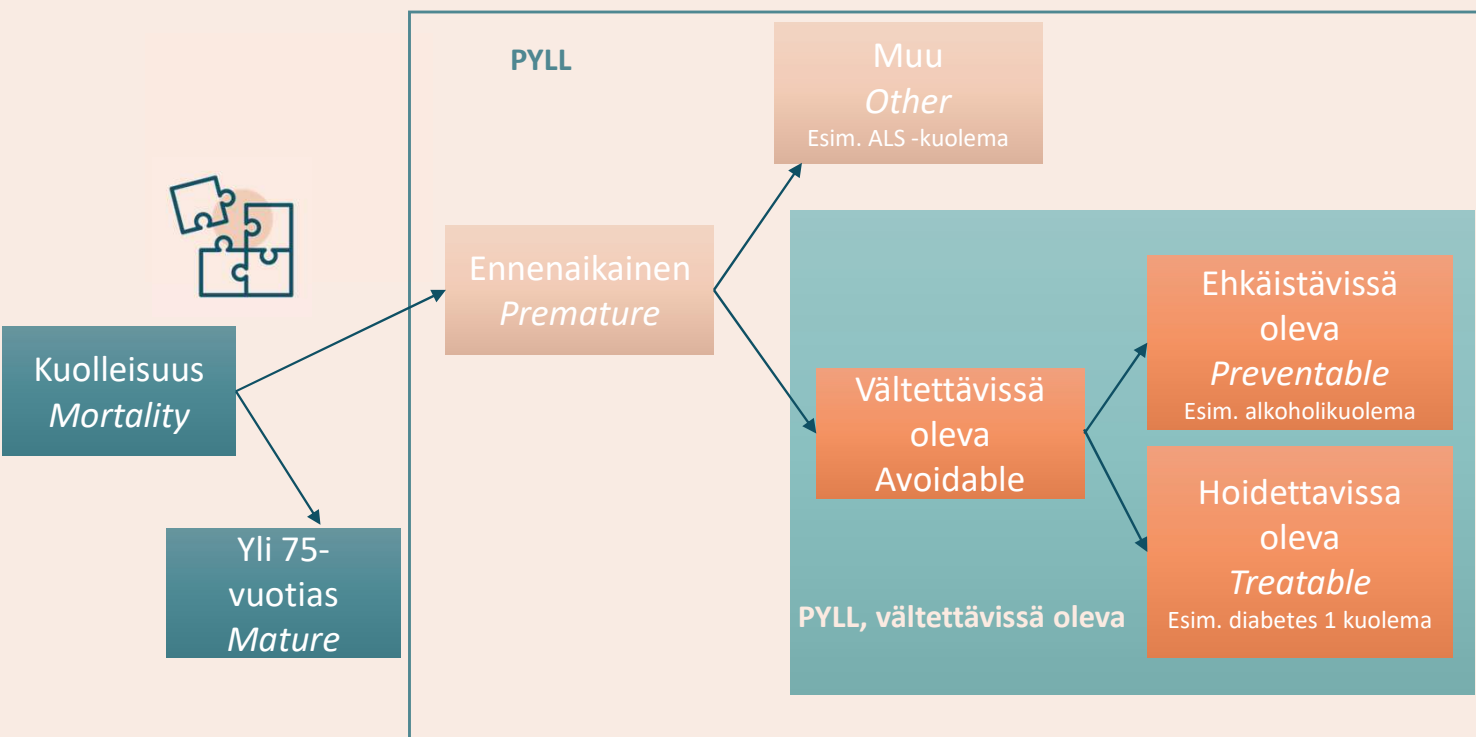
Österbottens välfärdsområde och dess kommuner:
PYLL kompassen för hälsa och välfärd

FCG Finnish Consulting Group

13.6.2023

PYLL – Potential Years of Life Lost

PYLL on tapa tarkastella kuolleisuutta niin, että huomioidaan minkä ikäisenä kuolema on tapahtunut. Usein on järkevää rajata tarkastelu niihin kuolinsyihin, jotka olisi voitu välttää. **Vältettävissä olevat ennaikaisesti menetetyt elinvuodet ovat kansainvälisesti laajasti käytetty hyvinvoinnin ja terveyden mittari.**

25-vuotias kuolee →
50 ennaikaisesti
menetettyä elinvuotta

70-vuotias kuolee →
5 ennaikaisesti
menetettyä elinvuotta

PYLL-indeksi: menetetyt elinvuodet/ 100 000 asukasta/ vuosi

FCG:n PYLL-raportin luokat

PYLL-indeksi – Taustaa

- Tässä raportissa keskitytään tarkastelemaan **vältettävissä olevaa** ennenaikaista kuolleisuutta
 - Vältettävissä oleva ennenaikainen kuolleisuus on hyvä väestön terveyden ja hyvinvoinnin mittari
 - Vältettävissä olevien kuolinsyydiagnoosien määrittelyssä on käytetty kansainvälistä *OECD/Eurostat lists of preventable and treatable causes of death* –ryhmittelyä
- Ennenaikaisuuden ikärajana on käytetty **75 vuotta**
 - Kansainvälisesti käytetään ikärajausta 0-75 vuotta ja tätä käyttämällä mahdollistetaan kansainvälinen vertailu ja benchmarking
 - THL käyttää ennenaikaisen kuoleman ikärajana 80 vuotta ja tarkastelee useita kuolinsyitä rajauksella 25-80 vuotta. Tästä johtuen FCG:n ja THL:n luvuissa on eroavaisuuksia
- Menetetyt elinvuodet ilmoitetaan tässä raportissa PYLL-indeksinä, joka kuvaa **menetettyjä elinvuosia/100 000 asukasta/ vuosi**
 - Indeksä on standardoitu vakioväestöön (OECD:n väestö 2010)
- Sattumanvaraisuuden vähentämiseksi ja luotettavuuden varmistamiseksi tulokset on laskettu tarpeeksi laajasta aineistosta
 - Nykytilaa kuvaa tässä materiaalissa vuodet 2016-2020
 - Trendejä on arvioitu niin pitkiltä ajanjaksoilta, että on mahdollista nähdä tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia (tässä materiaalissa 1996-2000 → 2006-2010 → 2016-2020)

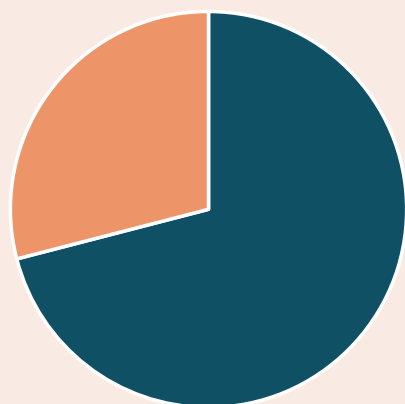
Pohjanmaan hyvinvointialueen menetykset Förlusterna i Österbottens välfärdsområde

verrattuna koko maan menetyksiin
jämfört med hela landets förluster

Kokonaiskuva

Tässä selvityksessä keskitytään vältettävissä oleviin enneaikaisesti menetettyihin elinvuosiin, joita Pohjanmaalla ovat noin 70 % kaikista enneaikaisista menetyksistä.

Molemmat sukupuolet

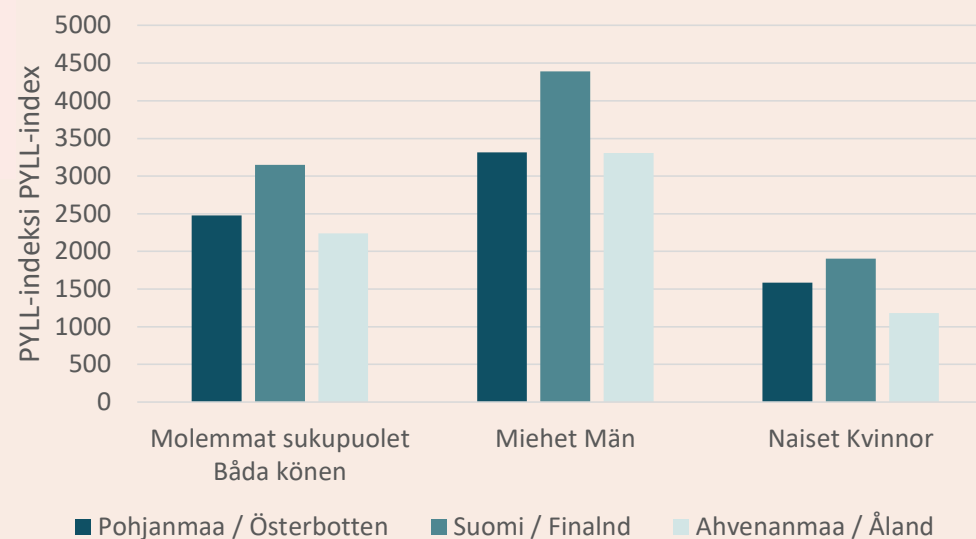
- Vältettävissä olevat / Åtgärdbara
- Ei-vältettävissä olevat / Icke-åtgärdsbara

Helhetsbilden

Denna utredning koncentrerar sig på åtgärdbara för tidigt förlorade levnadsår. I Österbotten är dessa ca 70 % av alla för tidiga förluster.

Vältettävissä olevat enneaikaiset menetykset Åtgärdbara för tidiga förluster

Pohjanmaan vältettävissä olevat menetykset verrattuna koko maan menetyksiin Åtgärdbara för tidiga förluster i Österbotten jämfört med hela landet

Pohjanmaan HVA vs. koko maa

Ero Pohjanmaa vs Koko maa, PYLL v2016-2020	Molemmat	Miehet	Naiset
Avoidable deaths total	2 479 ++ 100%	3 317 ++ 100%	1 585 ++ 100%
Cancer	606 + 24%	591 + 18%	628 0 40%
Lung cancer	161 0 6%	211 0 6%	113 0 7%
Colorectal cancer	99 0 4%	126 - 4%	72 + 5%
Breast cancer (female only)			252 - 16%
Endocrine and metabolic diseases	23 +++ 1%	32 +++ 1%	12 +++ 1%
Diabetes, type 1	13 +++ 1%	18 +++ 1%	8 +++ 1%
Diabetes, type 2	10 +++ 0%	15 +++ 0%	4 +++ 0%
Diseases of the circulatory system	426 +++ 17%	639 +++ 19%	210 +++ 13%
Ischaemic heart diseases	258 ++ 10%	431 +++ 13%	80 ++ 5%
Cerebrovascular diseases	90 +++ 4%	106 +++ 3%	75 +++ 5%
Diseases of the respiratory system	44 +++ 2%	66 +++ 2%	23 +++ 1%
Injuries	713 0 29%	1 132 0 34%	252 ++ 16%
Transport Accidents	155 - - 6%	270 - - - 8%	29 +++ 2%
Intentional self-harm	352 0 14%	556 0 17%	126 + 8%
Assault	39 + 2%	40 +++ 1%	38 - - - 2%
Alcohol- and drug-related deaths	405 +++ 16%	630 +++ 19%	163 +++ 10%
Alcohol-related deaths	226 +++ 9%	366 +++ 11%	78 +++ 5%
Drug related deaths	179 +++ 7%	264 +++ 8%	85 +++ 5%

Pohjanmaan menetykset ovat selvästi pienemmät kuin koko maan menetykset. Österbottens förluster är klart mindre än hela landets.

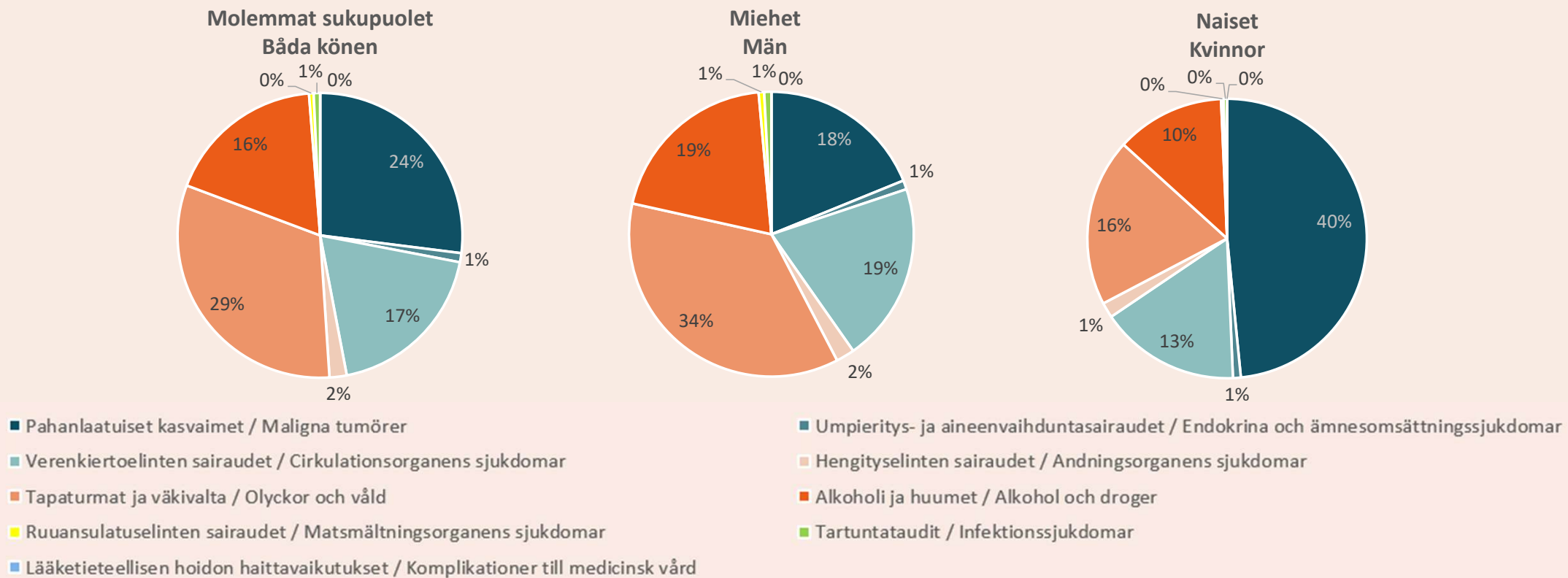
Pahanlaatuisten kasvainten menetykset ovat koko maan tasolla. Förlusterna i maligna tumörer är på samma nivå som landets medeltal.

Vertailusta löytyy kuitenkin muutama punainen alaluokka. I jämförelsen finns ändå några röda underkategorier.

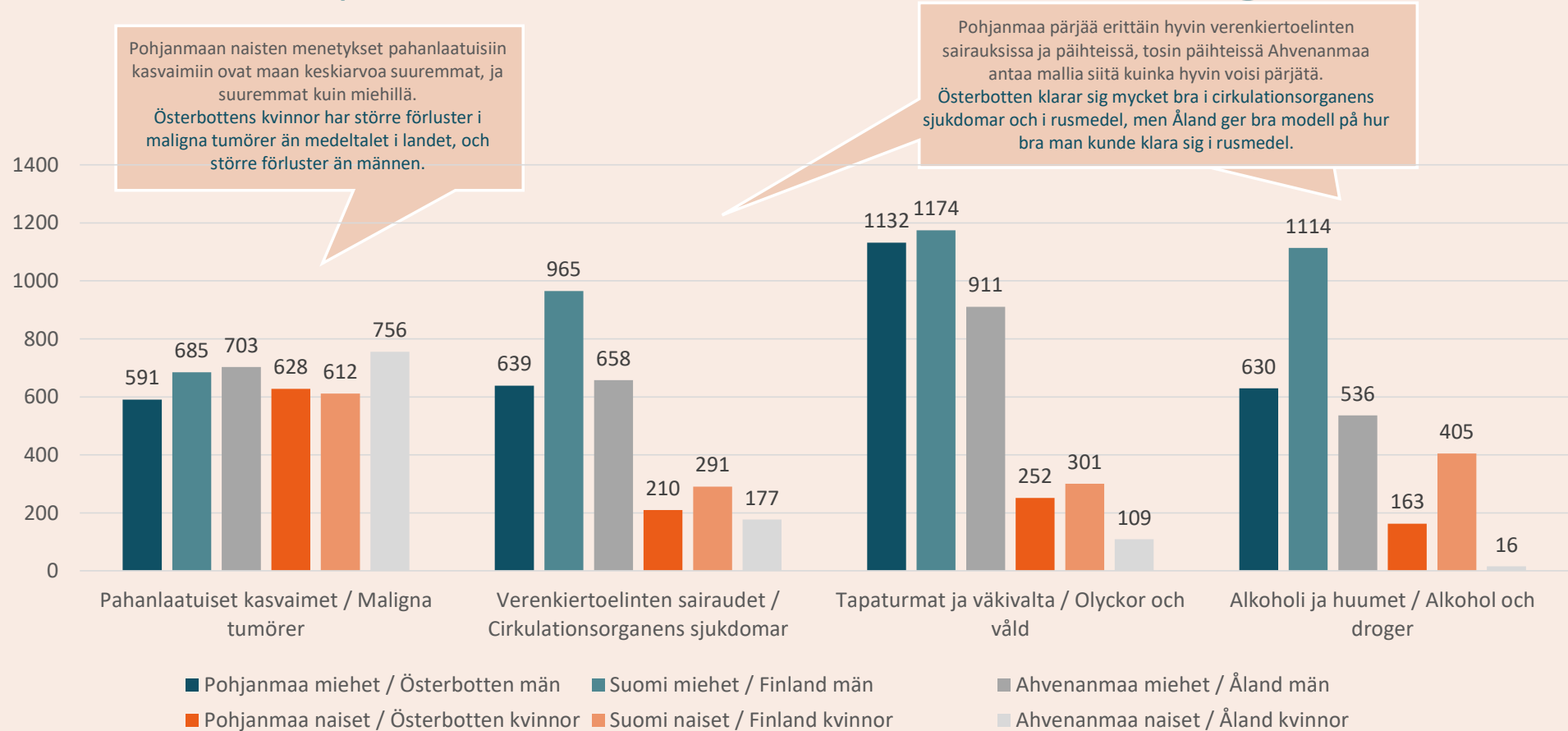
Pohjanmaan HVA vs. koko maa Österbotten jämfört med hela landet

+++	> 25 % parempi/bättre
++	15-25 % parempi/bättre
+	5-15 % parempi/bättre
0	± 5 %
-	5-15 % huonompi/sämre
--	15-25 % huonompi/sämre
---	> 25 % huonompi/sämre

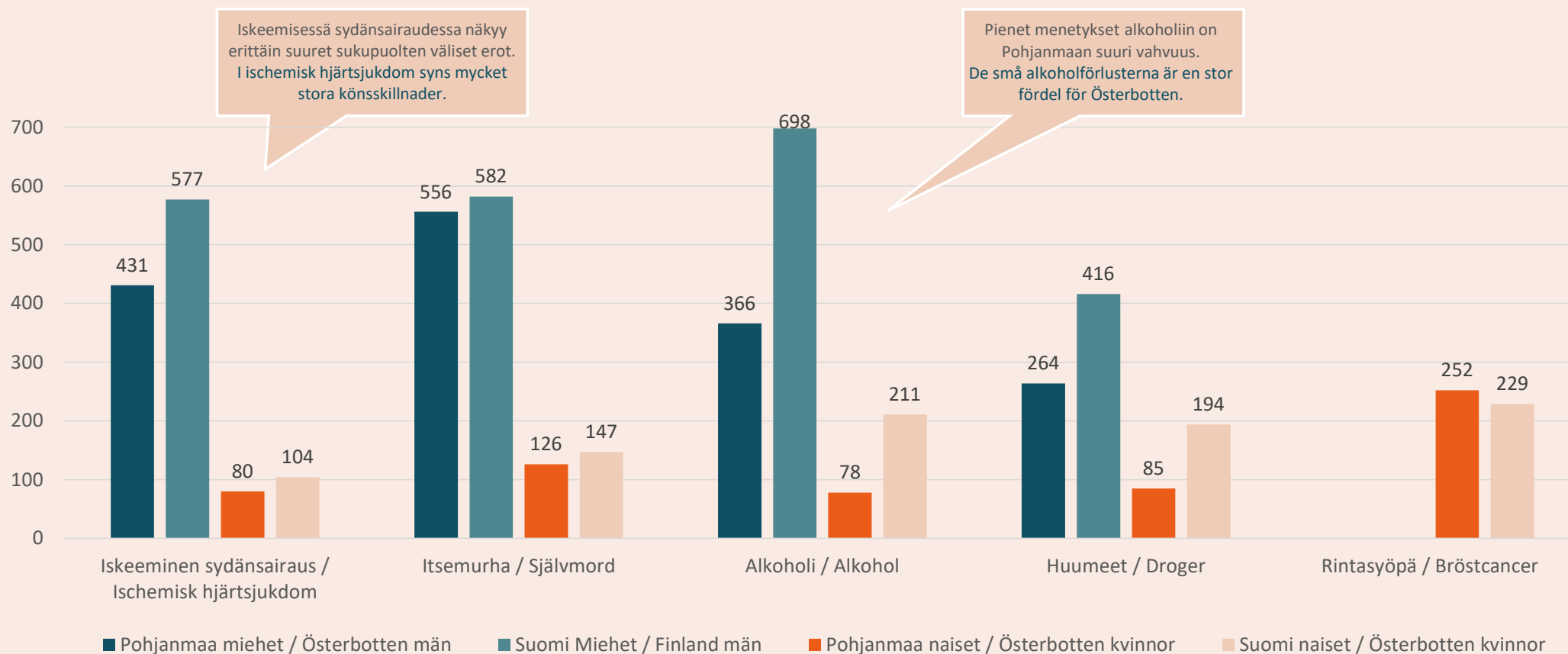
Ennenaikaisten vältettävissä olevien menetysten jakauma kuolinsyiden pääluokkien mukaan Fördelningen av för tidiga förluster enligt huvudkategori

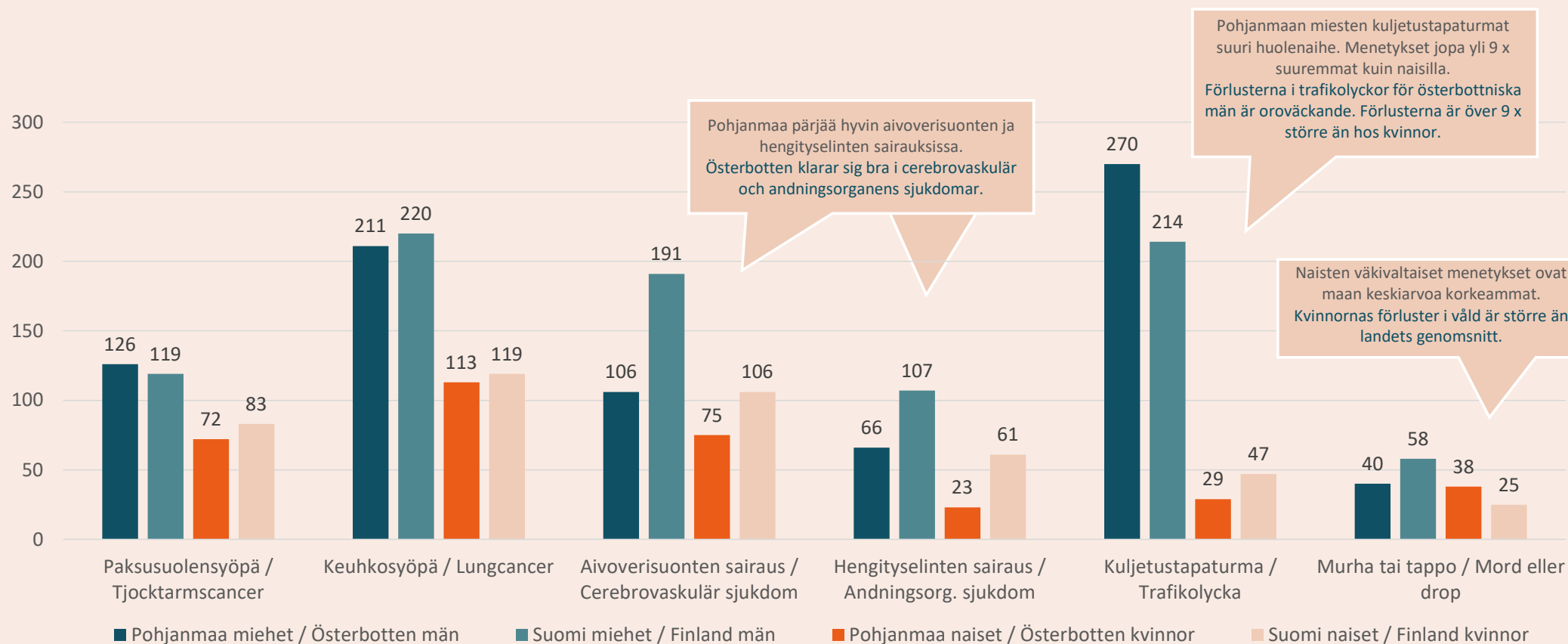
Suurimmat pääluokat / Största huvudkategorierna

Suurimmat alaluokat / Största underkategorierna

Muita alaluokkia / Andra underkategorier

Sukupuolten välinen ero

- PYLL tuo perinteisesti voimakkaasti esille sen, miten paljon enemmän miesten elinvuosia Suomessa menetetään ennenaikaisesti vältettävissä oleviin syihin
- Pohjanmaan miesten vältettävissä oleva PYLL on 2,09 kertaa suurempi kuin naisten
 - Ero on kaventunut 20 vuodessa (1996-2000 miehet 2,51 x naiset)
 - Ero on pienempi kuin maassa keskimäärin (2,31 x)
- Sukupuolten välinen ero on suurin tapaturmissa ja väkivallassa (4,50 x), erityisesti kuljetustapaturmissa (9,31 x)
- Pahanlaatuisissa kasvaimissa naisten menetykset ovat miesten menetyksiä suuremmat

Könsskillnader

- Traditoinellt visar PYLL tydligt hur mycket fler manliga levnadsår vi i Finland förlorar till åtgärdbara orsaker
- PYLL för åtgärdbara orsaker för män i Österbotten är 2,09 gånger större än för kvinnor
 - Könsskillnaden har minskat (1996-2000 män 2,51 x kvinnor)
 - Skillnaden är mindre än i landet i medeltal (2,31 x)
- Könsskillnaden är störst i olyckor och våld (4,50 x), speciellt i trafikolyckor (9,31 x)
- I maligna tumörer är kvinnornas förluster större än männens

Kehitys 2006-2010 → 2016-2020 / Utvecklingen 2006-2010 → 2016-2020

- paljon vihreää mutta myös pari punaista / mycket grönt men också några röda

Pohjanmaa

Muutos v2006-2010 --> v2016-2020, PYLL v2016-2020	Molemmat	Miehet	Naiset
Avoidable deaths total	2 479 ++ 100%	3 317 +++ 100%	1 585 ++ 100%
Cancer	606 ++ 24%	591 +++ 18%	628 ++ 40%
Lung cancer	161 ++ 6%	211 +++ 6%	113 - 7%
Colorectal cancer	99 ++ 4%	126 0 4%	72 +++ 5%
Breast cancer (female only)			252 +++ 16%
Endocrine and metabolic diseases	23 +++ 1%	32 +++ 1%	12 +++ 1%
Diabetes, type 1	13 +++ 1%	18 +++ 1%	8 +++ 1%
Diabetes, type 2	10 +++ 0%	15 +++ 0%	4 +++ 0%
Diseases of the circulatory system	426 ++ 17%	639 ++ 19%	210 +++ 13%
Ischaemic heart diseases	258 ++ 10%	431 ++ 13%	80 ++ 5%
Cerebrovascular diseases	90 +++ 4%	106 +++ 3%	75 +++ 5%
Diseases of the respiratory system	44 +++ 2%	66 +++ 2%	23 ++ 1%
Injuries	713 ++ 29%	1 132 ++ 34%	252 0 16%
Transport Accidents	155 +++ 6%	270 ++ 8%	29 +++ 2%
Intentional self-harm	352 0 14%	556 + 17%	126 - - - 8%
Assault	39 0 2%	40 + 1%	38 - - - 2%
Alcohol- and drug-related deaths	405 +++ 16%	630 ++ 19%	163 +++ 10%
Alcohol-related deaths	226 +++ 9%	366 +++ 11%	78 +++ 5%
Drug related deaths	179 0 7%	264 0 8%	85 ++ 5%

Koko maa

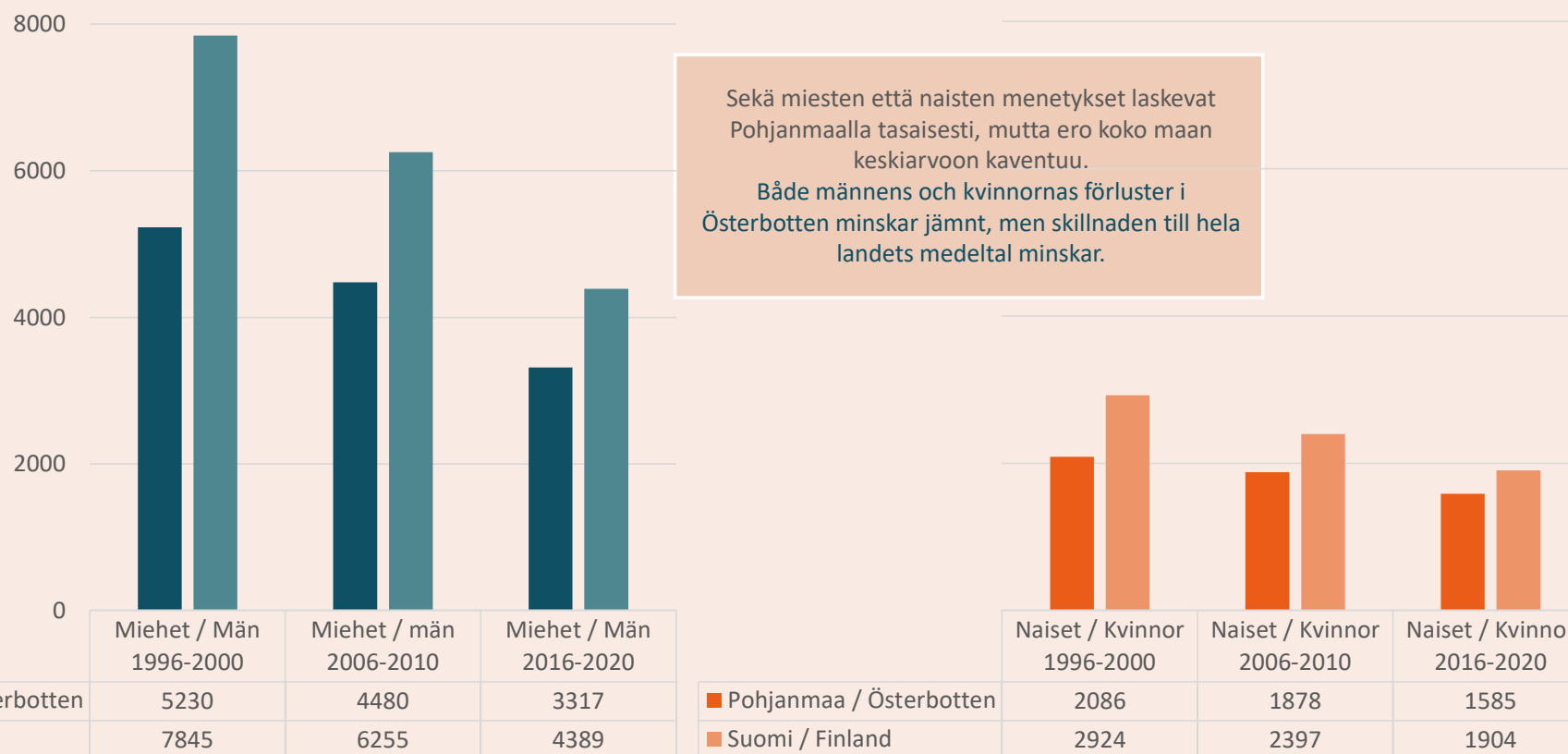
Muutos v2006-2010 --> v2016-2020, PYLL v2016-2020	Molemmat	Miehet	Naiset
Avoidable deaths total	3 150 +++ 100%	4 389 +++ 100%	1 904 ++ 100%
Cancer	645 ++ 20%	685 ++ 16%	612 + 32%
Lung cancer	168 ++ 5%	220 +++ 5%	119 + 6%
Colorectal cancer	101 0 3%	119 0 3%	83 0 4%
Breast cancer (female only)			229 ++ 12%
Endocrine and metabolic diseases	69 + 2%	95 0 2%	42 + 2%
Diabetes, type 1	44 0 1%	61 0 1%	27 ++ 1%
Diabetes, type 2	22 + 1%	31 + 1%	13 + 1%
Diseases of the circulatory system	624 +++ 20%	965 +++ 22%	291 +++ 15%
Ischaemic heart diseases	338 +++ 11%	577 +++ 13%	104 +++ 5%
Cerebrovascular diseases	148 +++ 5%	191 +++ 4%	106 +++ 6%
Diseases of the respiratory system	83 +++ 3%	107 +++ 2%	61 ++ 3%
Injuries	745 +++ 24%	1 174 +++ 27%	301 +++ 16%
Transport Accidents	132 +++ 4%	214 +++ 5%	47 +++ 2%
Intentional self-harm	369 + 12%	582 ++ 13%	147 - 8%
Assault	42 +++ 1%	58 +++ 1%	25 +++ 1%
Alcohol- and drug-related deaths	763 +++ 24%	1 114 +++ 25%	405 +++ 21%
Alcohol-related deaths	455 +++ 14%	698 +++ 16%	211 +++ 11%
Drug related deaths	308 + 10%	416 + 9%	194 + 10%

Kehitys/ utvecklingen 2006-2010 → 2016-2020 ,

- +++ > 25 % parempi/bättre
- ++ 15-25 % parempi/bättre
- + 5-15 % parempi/bättre
- 0 ± 5 %
- 5-15 % huonompi/sämre
- 15-25 % huonompi/sämre
- - - > 25 % huonompi/sämre

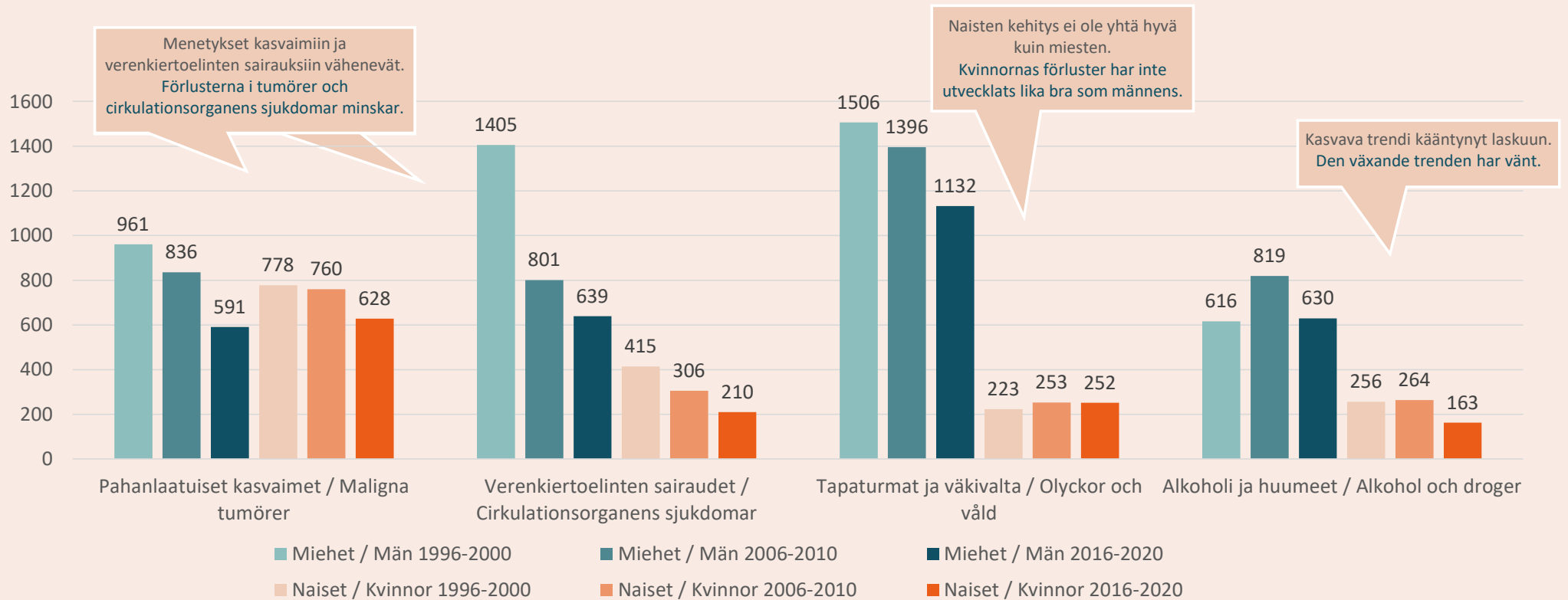
Kehitys: kaikki vältettävissä olevat menetykset

Utvecklingen: alla åtgärdbara förluster

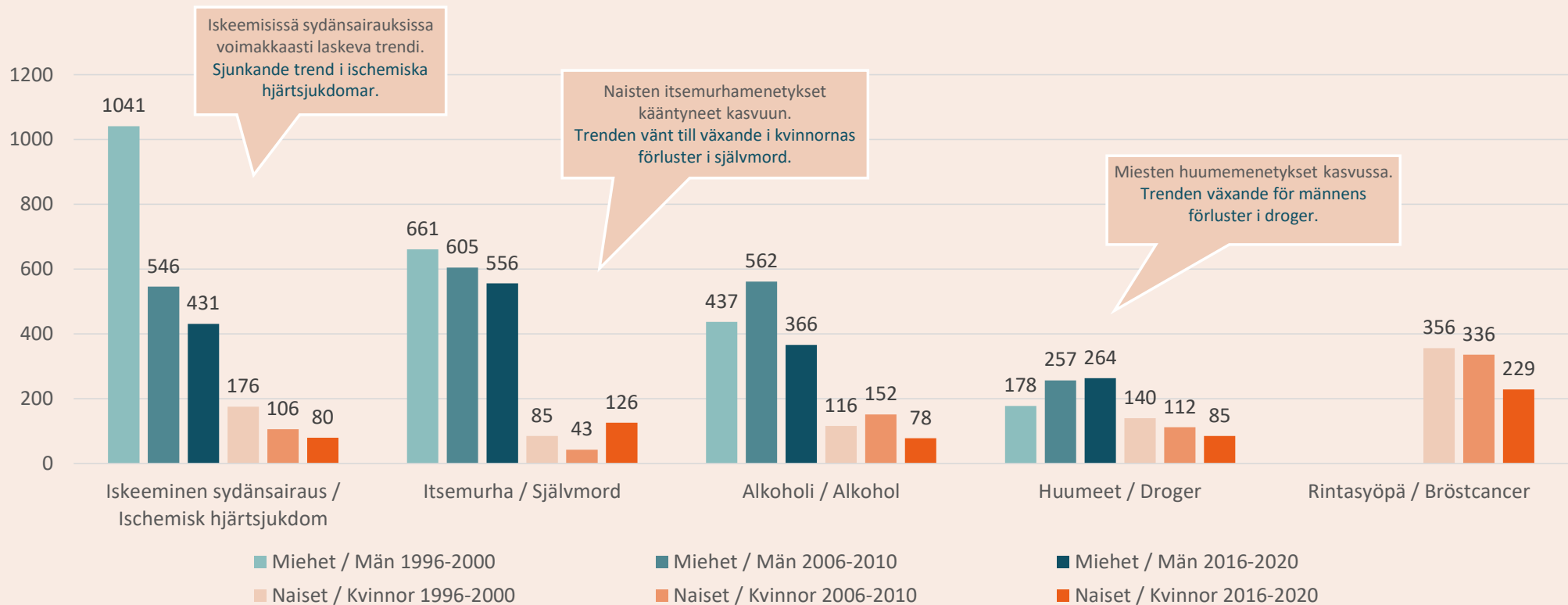
Kehitys tärkeimmissä pääluokissa

Utvecklingen i de viktigaste huvudkategorierna

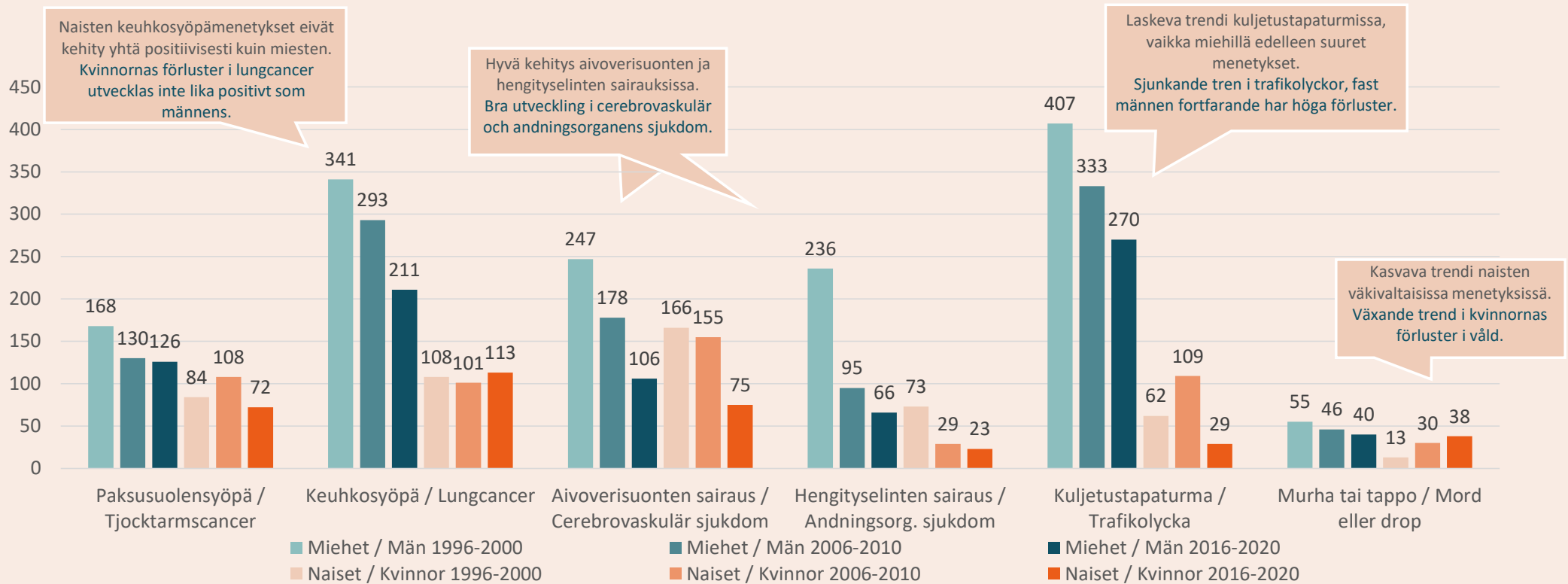
Kehitys suurimmissa alaluokissa

Utvecklingen i de största underkategorierna

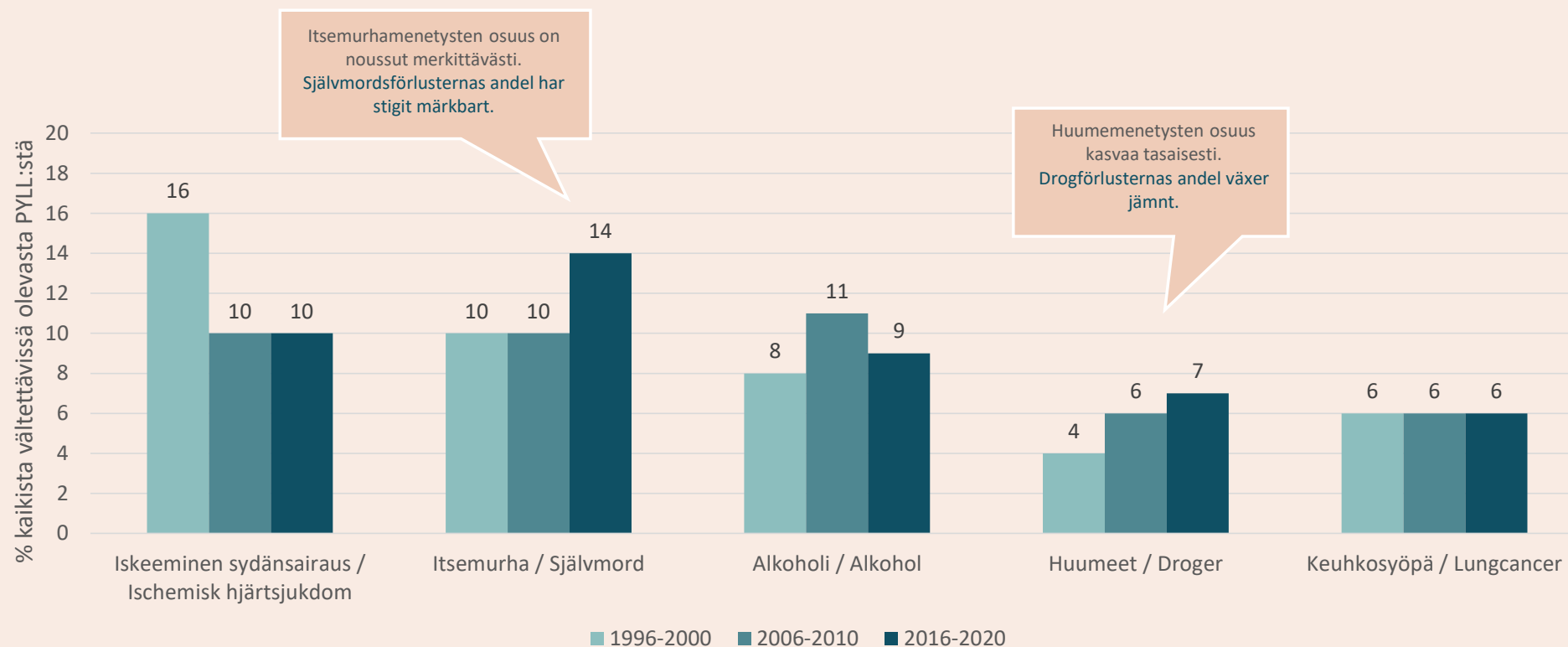

Kehitys muissa kiinnostavissa alaluokissa

Utvecklingen i andra intressanta underkategorier

Suurimpien alaryhmien osuudet (%) kaikista vältettävissä olevista menetyksistä De största undergruppernas andel (%) av alla åtgärdbara förluster

Pohjanmaa yhteenveto / Österbotten sammandrag

Pohjanmaan vältettävissä olevat ennenaikaiset menetykset ovat selvästi pienemmät kuin Suomen keskiarvo. Österbottens åtgärdbara för tidiga förluster är klart mindre än Finlands medeltal.

Suurimmat menetysten pääluokat ovat Pohjanmaalla tapaturmat ja väkivalta (29 %), pahanlaatuiset kasvaimet (24 %), verenkiertoelinten sairaudet (17 %) ja alkoholi ja huumeet (16 %). Miesten jakaumassa korostuu tapaturmat ja väkivalta (34 %) ja naisilla pahanlaatuiset kasvaimet (40 %). Österbottens största huvudkategorier för förluster är olyckor och våld (29 %), maligna tumörer (24 %), cirkulationsorganens sjukdomar (17 %) och alkohol och droger (16 %). I männens fördelning leder olyckor och våld (34 %), i kvinnornas maligna tumörer (40 %).

Pienet menetykset alkoholiin on Pohjanmaan suuri vahvuus. Pohjanmaa pärjää myös hyvin aivoverisuonten ja hengityselinten sairauksissa. Små förluster i alkohol är en stor fördel för Österbotten. Österbotten klarar sig också bra i cerebrovaskulära och andningsorganens sjukdomar.

Pohjanmaan miesten menetykset kuljetustapaturmiin ovat suuri huolenaihe. Menetykset ovat maan keskiarvoa korkeammat ja jopa yli 9 kertaa suuremmat kuin Pohjanmaan naisilla. Förlusterna i trafikolyckor för österbottniska män är oroväckande. Förlusterna är större än landets medeltal och de är över 9 gånger större än hos österbottniska kvinnor.

Pohjanmaan miesten vältettävissä oleva PYLL on 2,09 kertaa suurempi kuin naisten. Ero on kaventunut 20 vuodessa (1996–2000 miehet 2,51 x naiset) ja se on pienempi kuin maassa keskimäärin (2,31 x). PYLL för åtgärdbara orsaker för män i Österbotten är 2,09 gånger större än för kvinnor. Könsskillnaden har minskat (1996–2000 män 2,51 x kvinnor) och den är mindre än i landet i medeltal (2,31 x).

Sekä miesten että naisten vältettävissä olevat ennenaikaiset menetykset laskevat Pohjanmaalla tasaisesti, mutta ero koko maan keskiarvoon kaventuu. Både männens och kvinnornas åtgärdbara för tidiga förluster i Österbotten minskar jämnt, men skillnaden till hela landets medeltal minskar.

Naisten itsemurhamenetykset ovat kääntyneet kasvuun ja miesten huumemenetykset ovat kasvussa. Trenden har vänt till växande för kvinnornas förluster i självmord och männens förluster i droger växer.

Pohjanmaan HVA:n kuntien menetykset Kommunernas förluster i Österbottens velfärdsområde

verrattuna hyvinvointialueen menetyksiin ja keskenään
Jämfört med välfärdsområdet och sinsemellan

14 kuntaa / 14 kommuner

• Kaskinen Kaskö	1 289
• Korsnäs	2 050
• Kristiinankaupunki Kristinestad	6 380
• Kruunupyy Kronoby	6 442
• Laihia Laihela	7 916
• Luoto Larsmo	5 622
• Maalahti Malax	5 487
• Mustasaari Korsholm	19 536
• Närpiö Närpes	9 562
• Pedersören	11 172
• Pietarsaari Jakobstad	19 097
• Uusikaarlepyy Nykarleby	7 497
• Vaasa Vasa	67 615
• Vöyri Vörå	6 376

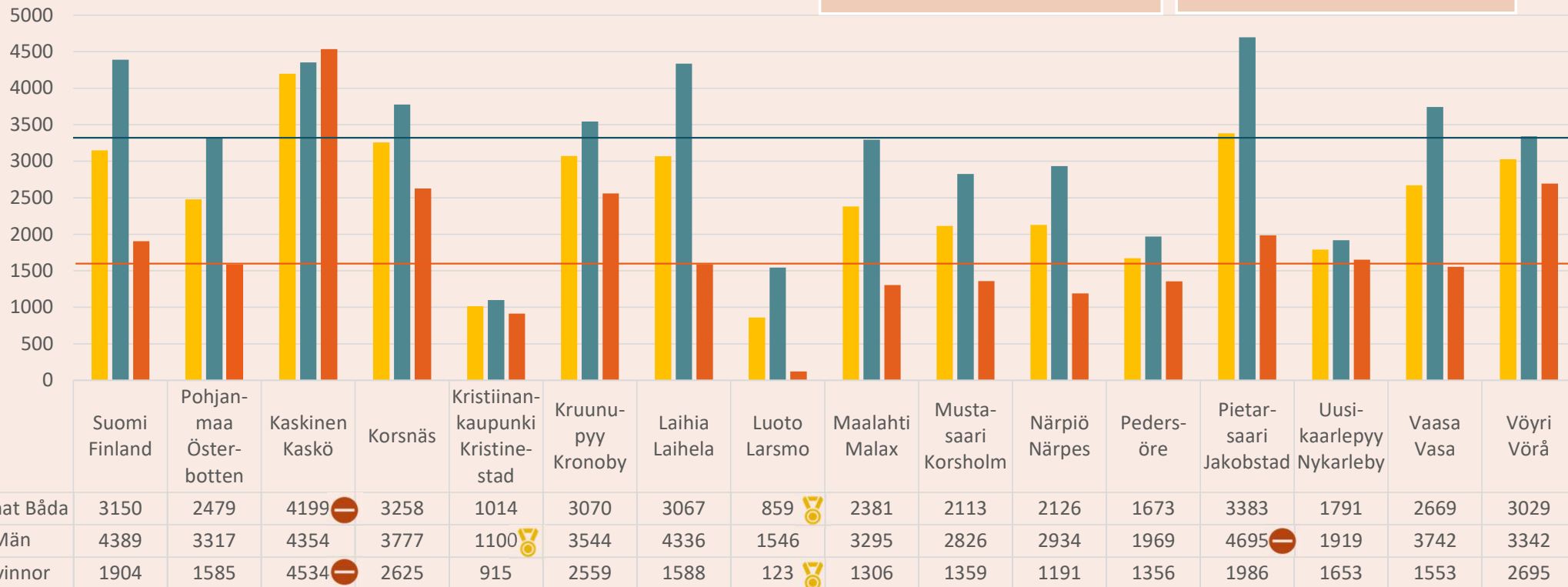
- Kuntia verrataan toisiinsa ja HVA:n keskiarvoon
- Kommunerna jämförs sinsemellan och med välfärdsområdets medeltal

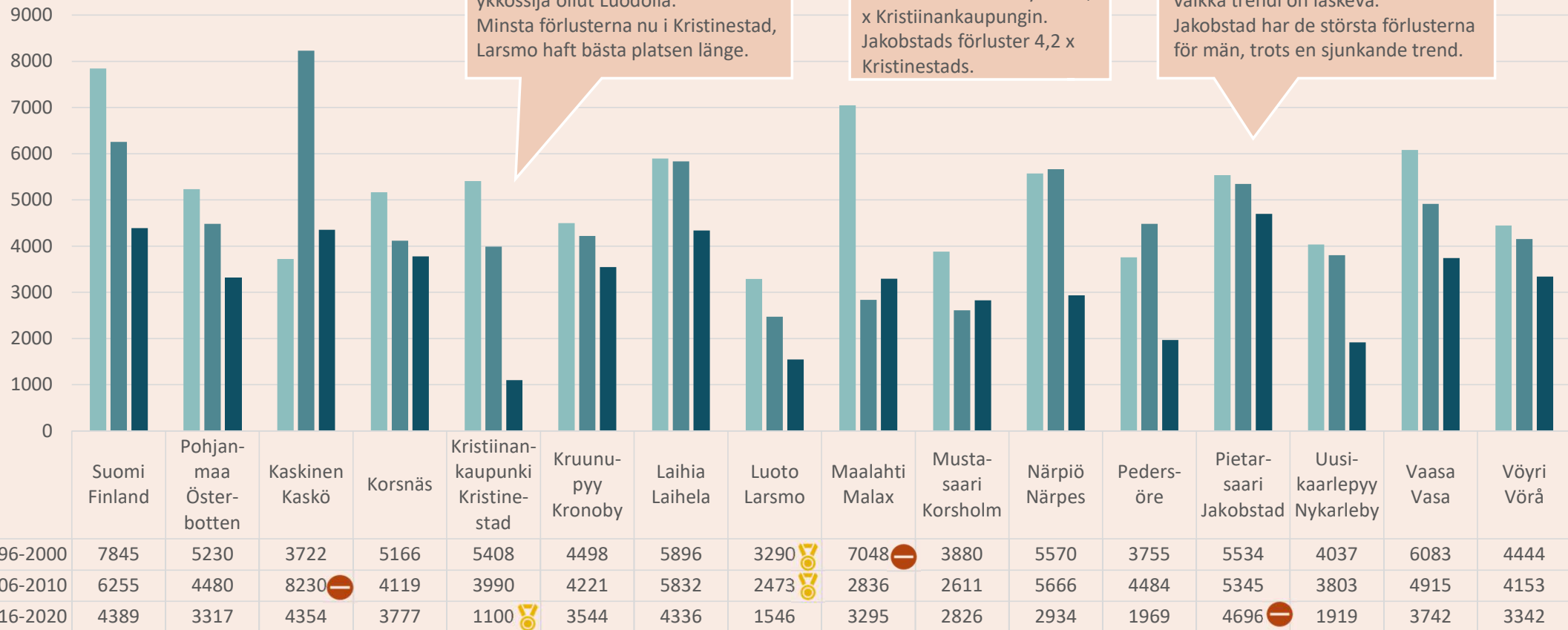
Kaikki vältettävissä olevat menetykset Alla åtgärdbara förluster

Suurimmat menetykset (molemmat)
Kaskisilla, Pietarsaarella ja
Korsnäsissä.
Största förlusterna (båda) i Kaskö,
Jakobstad och Korsnäs.

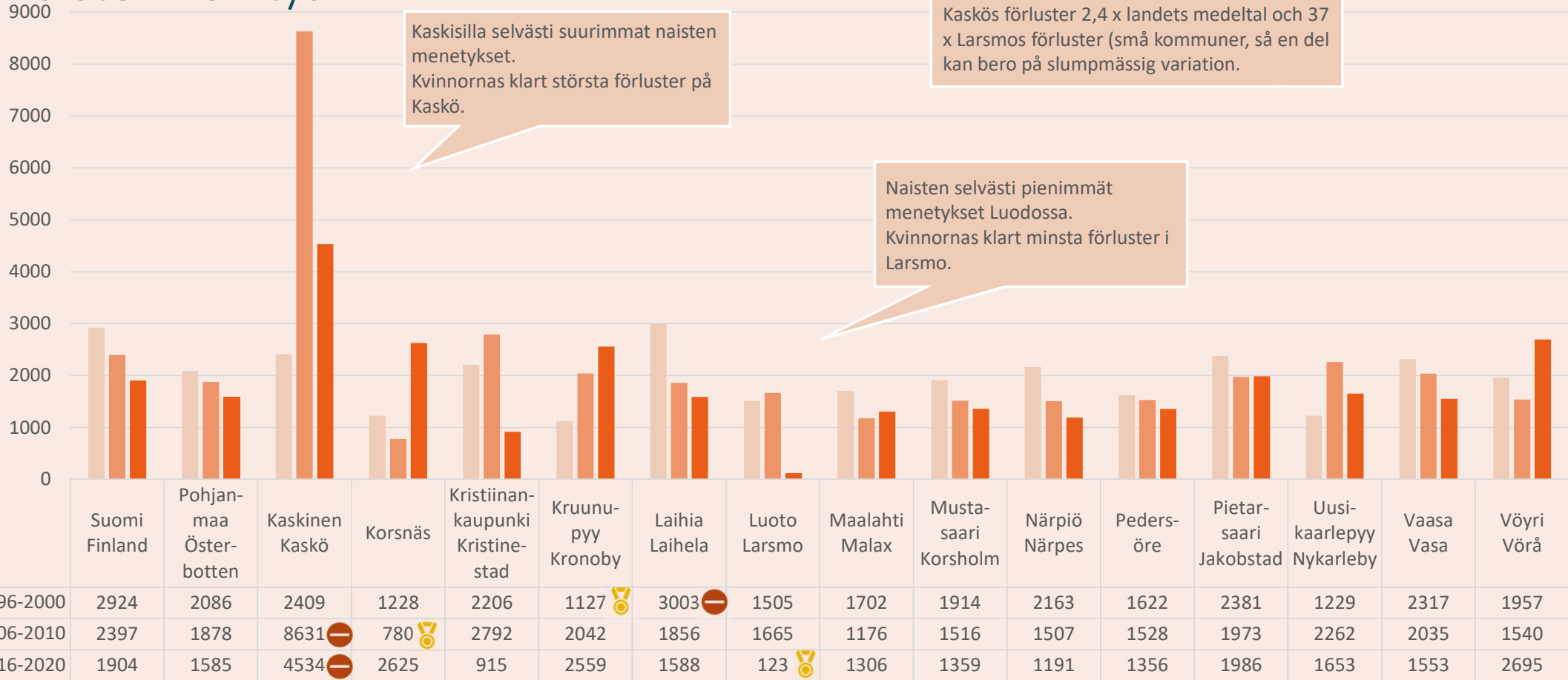
Pienimmät menetykset (molemmat)
Luodossa, Kristiinankaupungissa ja
Pedersöressä.
Minsta förlusterna (båda) i Larsmo,
Kristinestad och Pedersöre.

Miesten kehitys

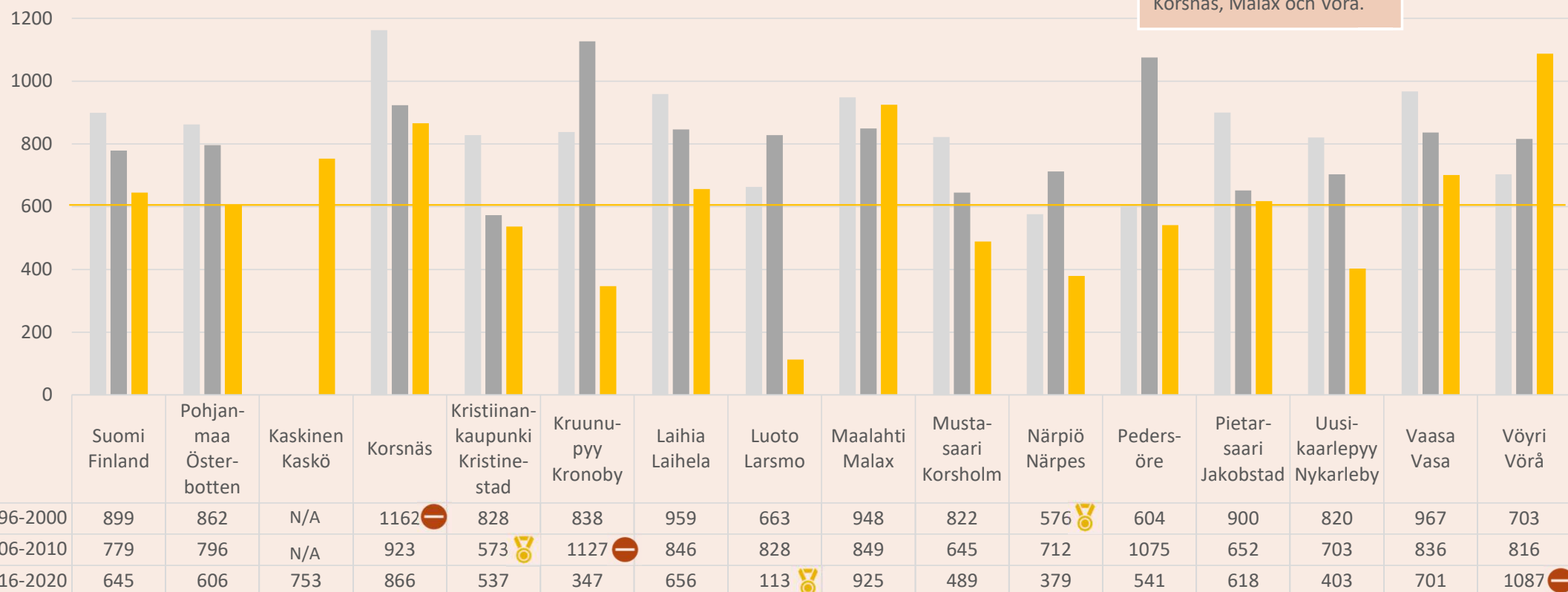

Naisten kehitys

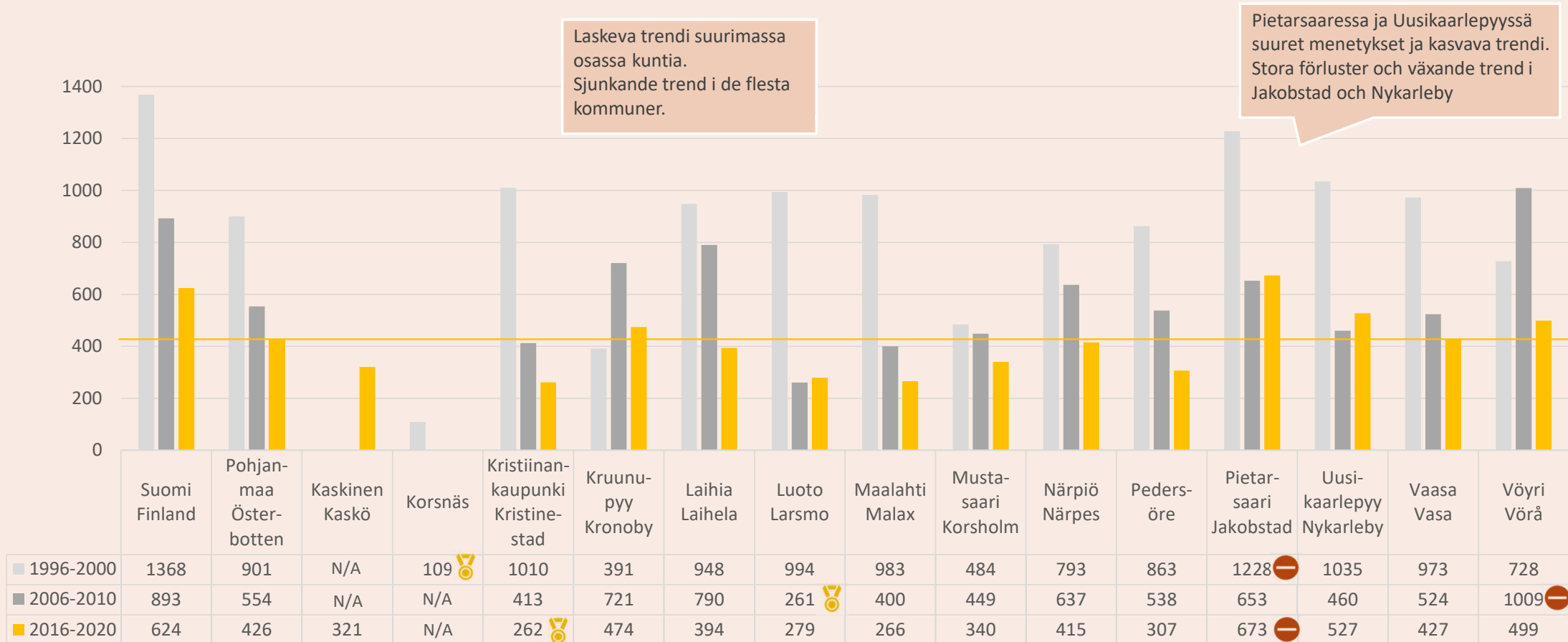

Pahanlaatuiset kasvaimet / Maligna tumörer

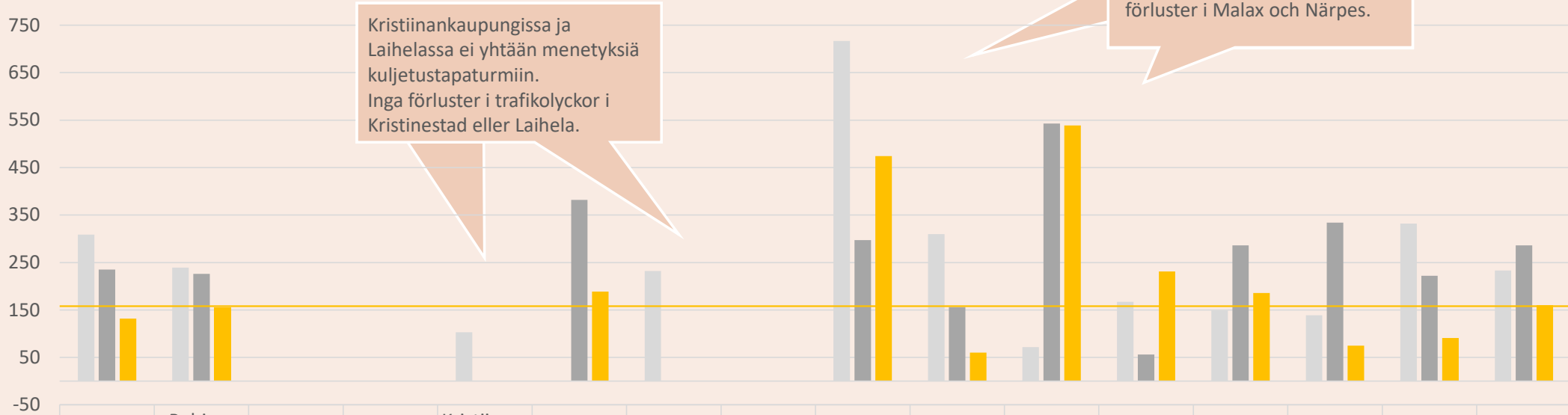
Suuria menetyksiä Kaskisilla, Korsnäsissä, Maalahdessa ja Vöyrissä.
Stora förluster i Kaskö, Korsnäs, Malax och Vörå.

Verenkiertoelinten sairaudet / Cirkulationsorganens sjukdomar

Kuljetustapaturmat / Trafikolyckor

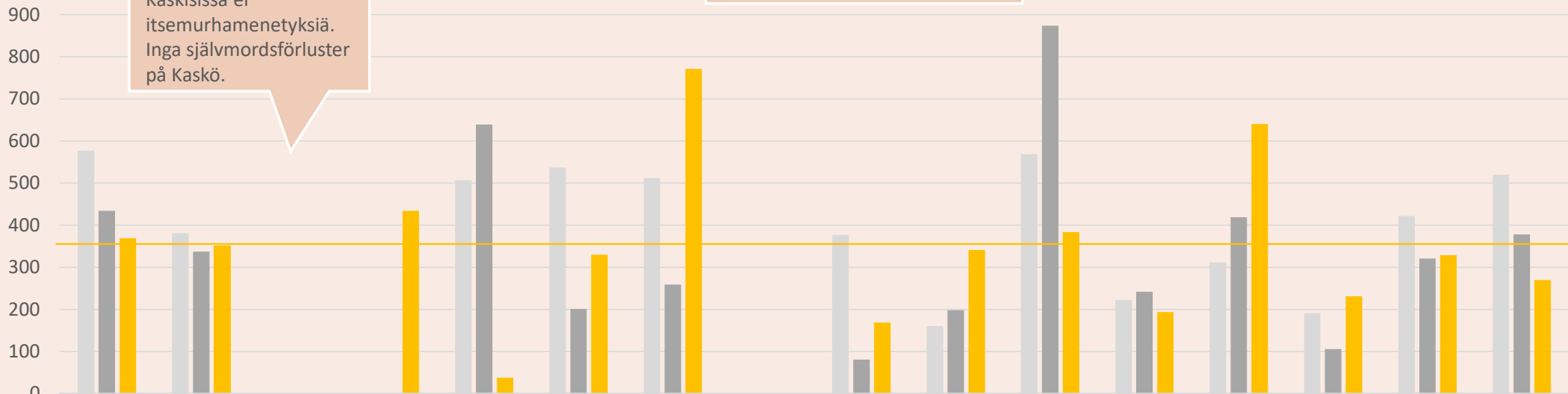

	Suomi Finland	Pohjanmaa Österbotten	Kaskinen Kaskö	Korsnäs	Kristiinankaupunki Kristinestad	Kruunupyö Kronoby	Laihia Laihela	Luoto Larsmo	Maalahti Malax	Mustasaari Korsholm	Närpiö Närpes	Pedersöre	Pietarsaari Jakobstad	Uusikaarlepyy Nykarleby	Vaasa Vasa	Vöyri Vörå
1996-2000	309	239	N/A	0 🏆	103	0 🏆	232	N/A	717 🚫	310	72	167	149	139	332	233
2006-2010	235	226	N/A	N/A	0 🏆	382	0 🏆	N/A	297	156	543 🚫	56	286	334	222	286
2016-2020	132	155	N/A	N/A	0 🏆	189	0 🏆	N/A	474	60	539 🚫	231	186	75	91	160

Itsemurha / Själv mord

Itsemurhamenetyksissä kasvava trendi monissa kunnissa. Stigande trendi i självmordsförlusterna i många kommuner.

Kaskisissa ei itsemurhamenetyksiä. Inga självmordsförluster på Kaskö.

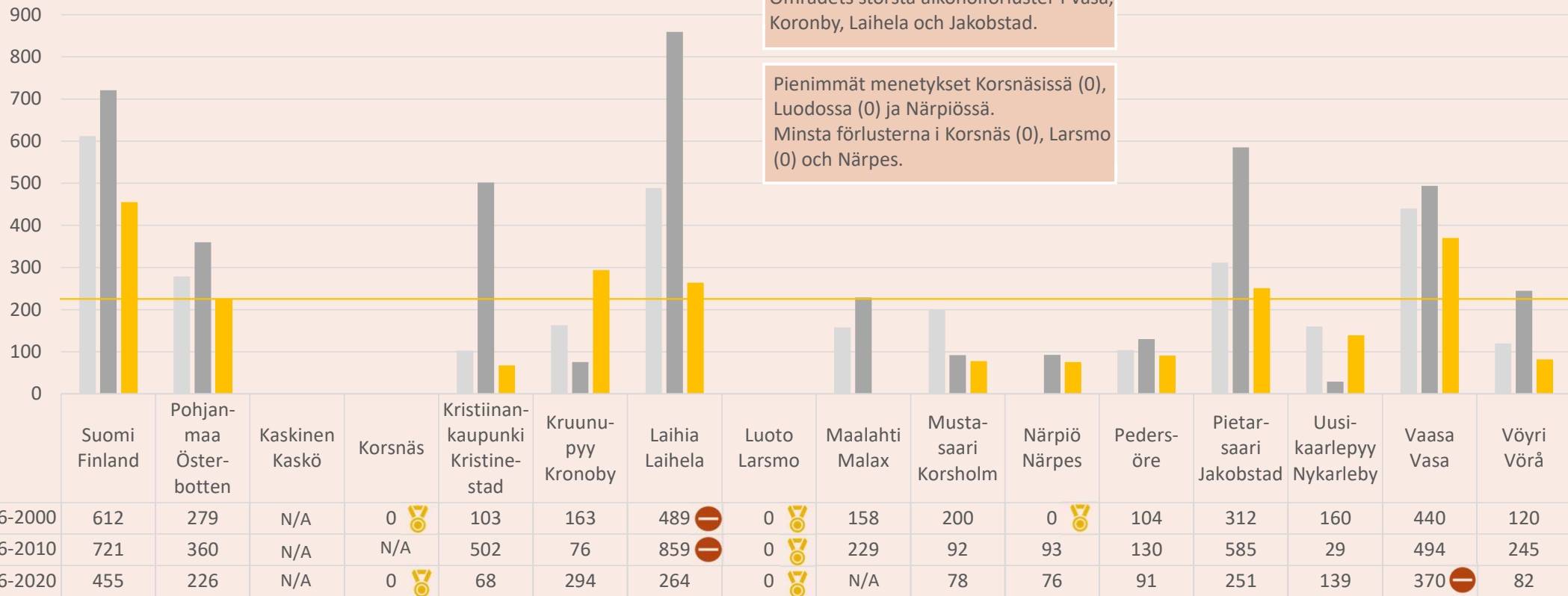

	Suomi Finland	Pohjanmaa Österbotten	Kaskinen Kaskö	Korsnäs	Kristiinankaupunki Kristinestad	Kruunupyö Kronoby	Laihia Laihela	Luoto Larsmo	Maalahti Malax	Mustasaari Korsholm	Närpiö Närpes	Pedersöre	Pietarsaari Jakobstad	Uusikaarlepyy Nykarleby	Vaasa Vasa	Vöyri Vörå
1996-2000	577	381	N/A	N/A	507	537	512	N/A	377	160 🏆	569 📉	222	312	191	422	520
2006-2010	434	337	N/A	0 🏆	639	201	259	N/A	81	198	874 📉	242	419	106	321	378
2016-2020	369	352	0 🏆	434	38	330	771 📉	N/A	169	341	384	194	640	231	329	270

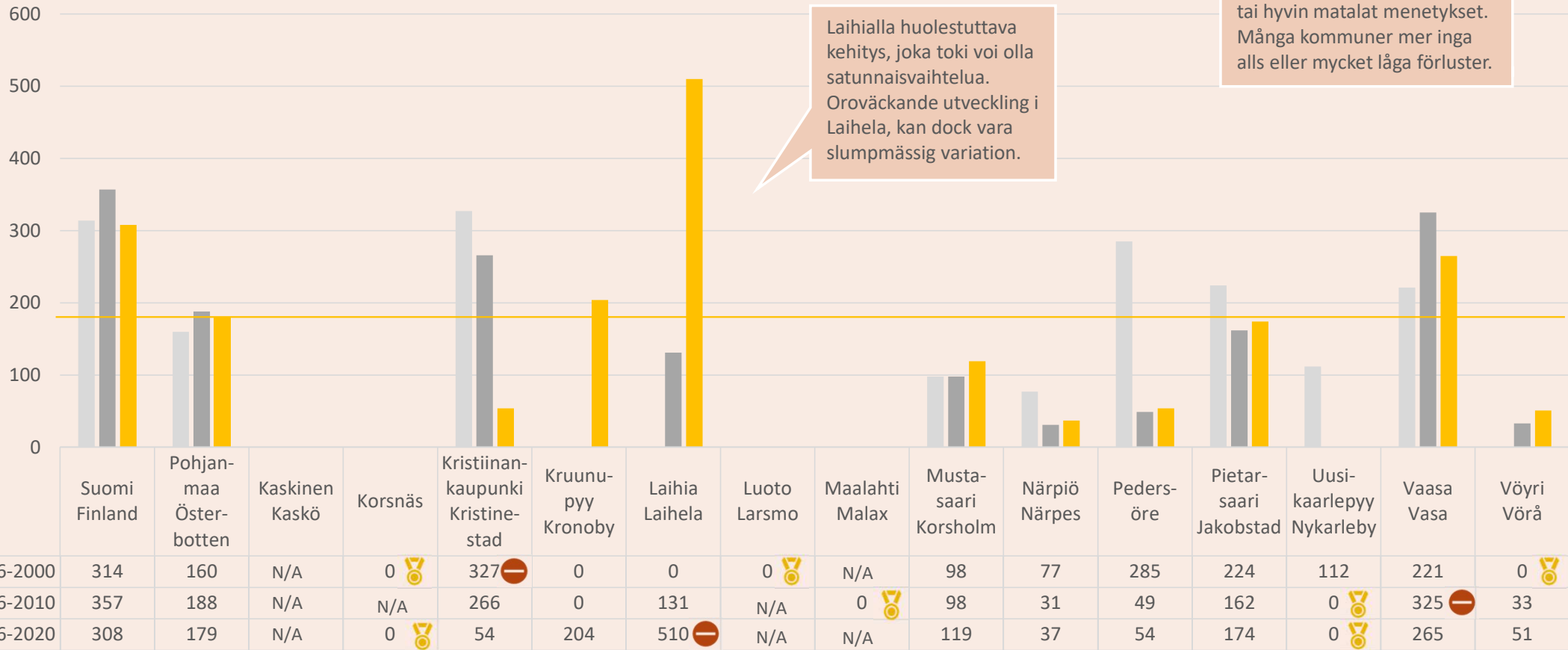
Alkoholi / Alkohol

Alueen suurimmat alkoholimenetykset Vaasassa, Kruunupyssä, Laihialla ja Pietarsaarella. Områdets största alkoholförluster i Vasa, Koronby, Laihela och Jakobstad.

Pienimmät menetykset Korsnäsissä (0), Luodossa (0) ja Närpiössä. Minsta förlusterna i Korsnäs (0), Larsmo (0) och Närpes.

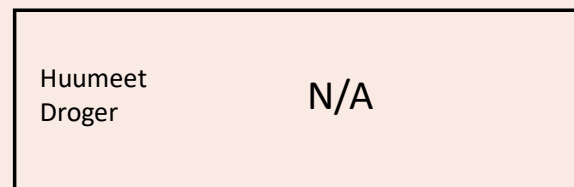
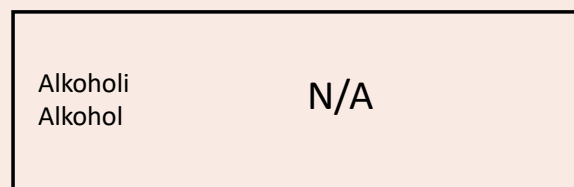
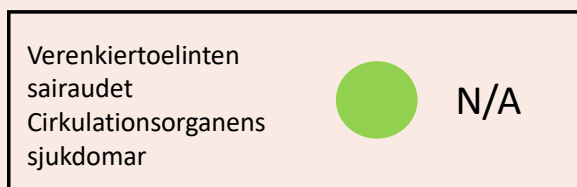
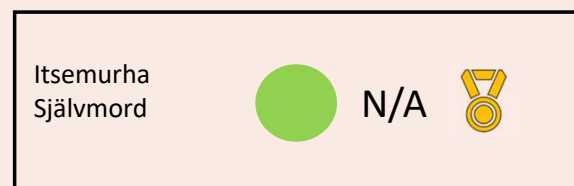
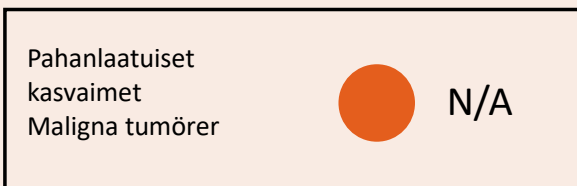
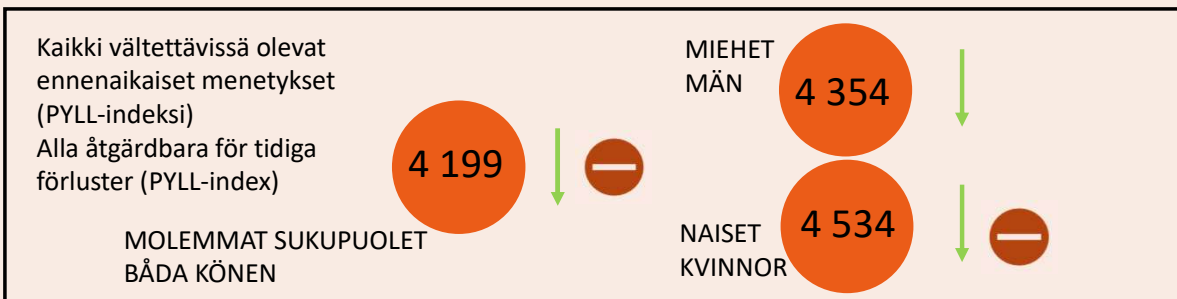

Huumeet / Droger

Laihialla huolestuttava kehitys, joka toki voi olla satunnaisvaihtelua. Oroväckande utveckling i Laihela, kan dock vara slumpmässig variation.

Monta kuntaa, joissa ei yhtään tai hyvin matalat menetykset. Många kommuner mer inga alls eller mycket låga förluster.

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

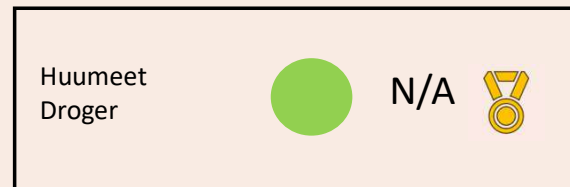
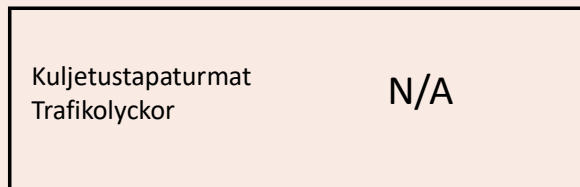
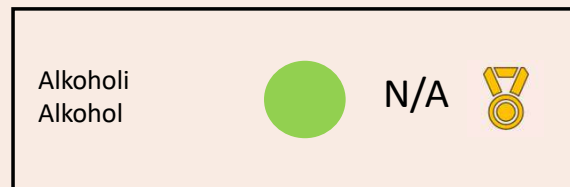
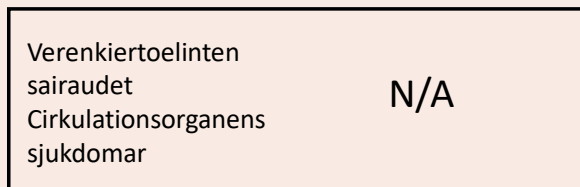
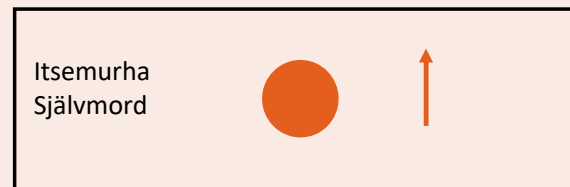
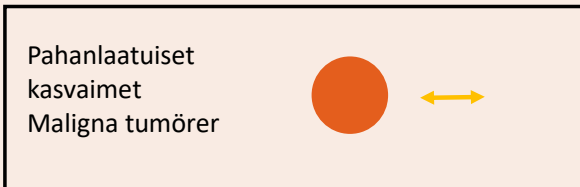
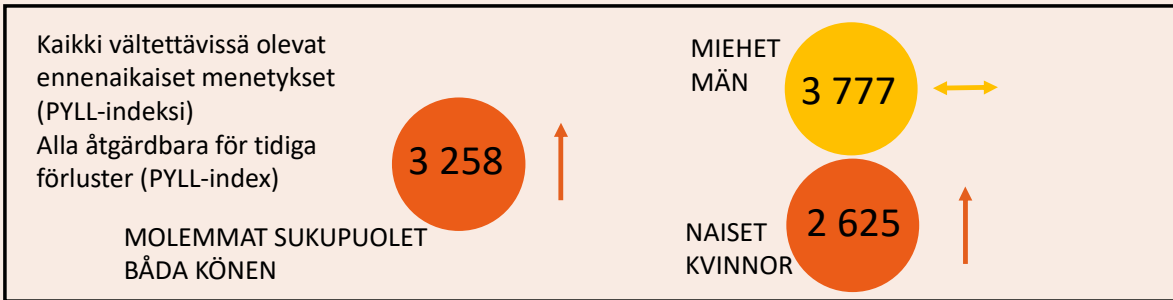
- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

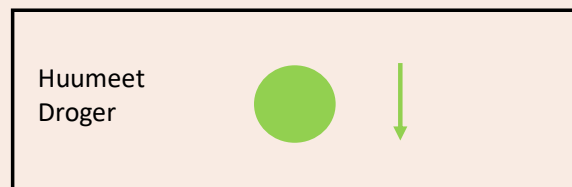
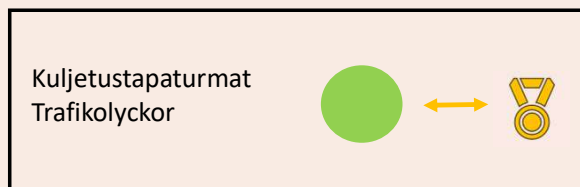
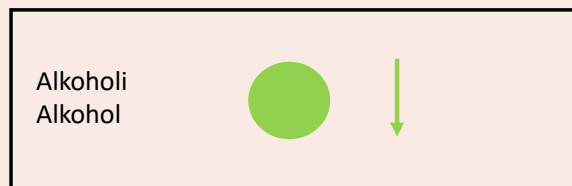
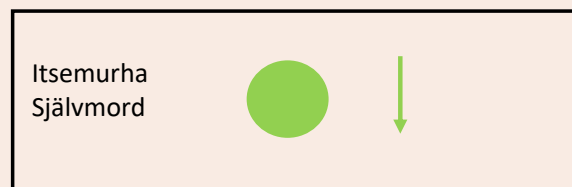
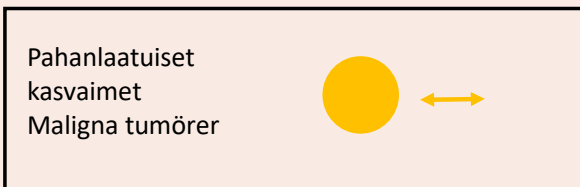
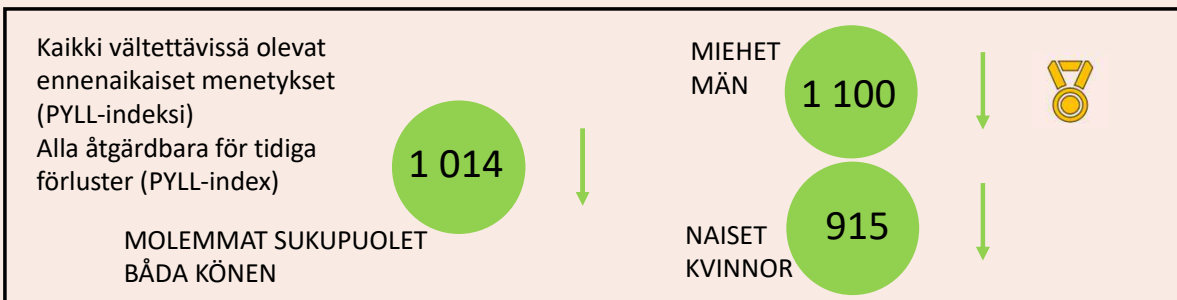
NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

Kristiinankaupunki Kristinestad

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

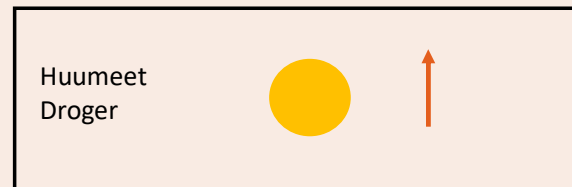
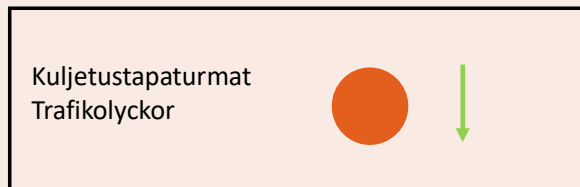
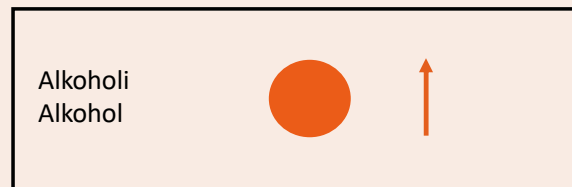
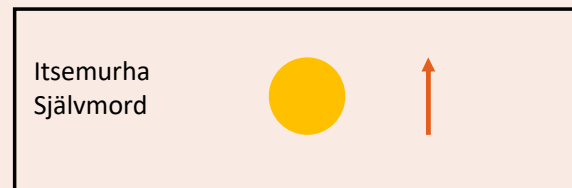
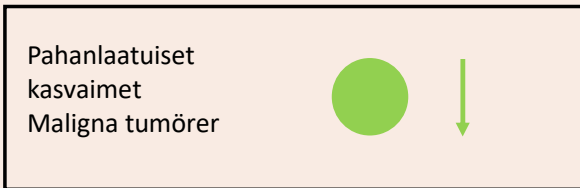
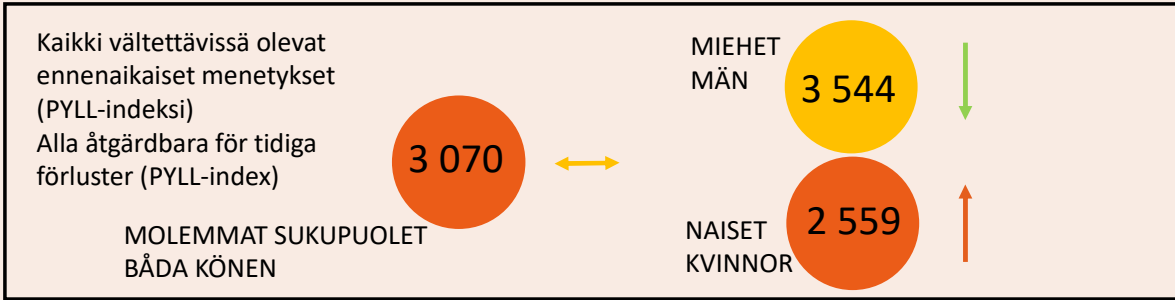
NYKYTILA VERRATTUNA SAMAA KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

Kruunupyö Kronoby

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

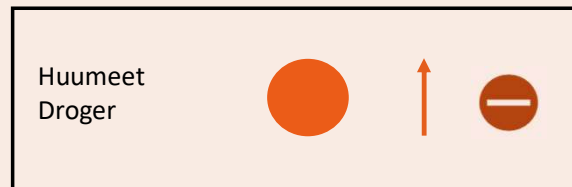
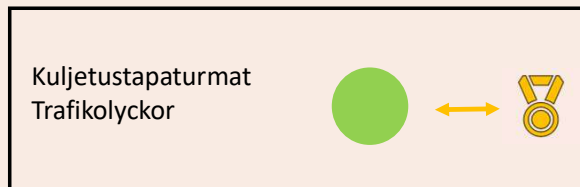
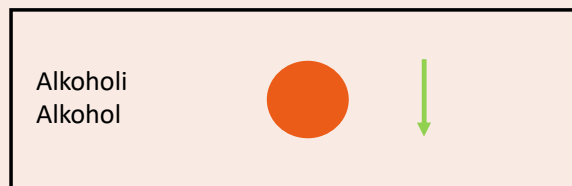
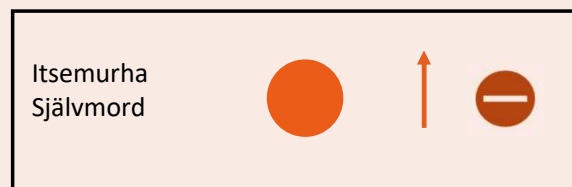
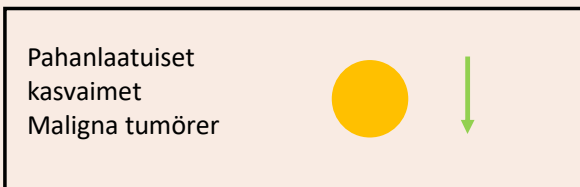
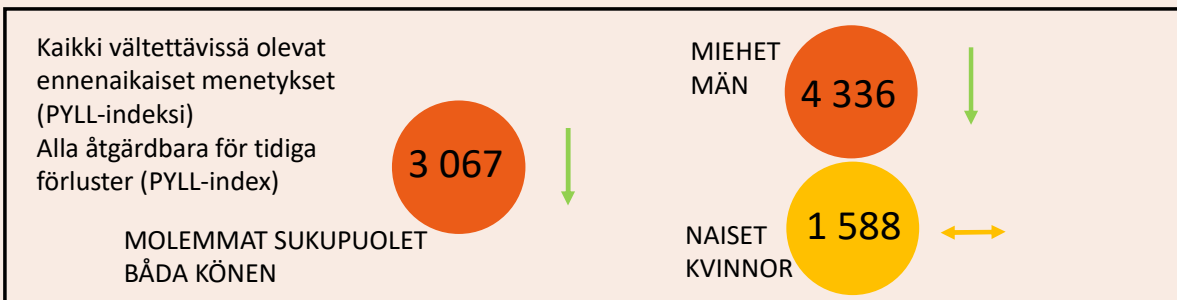
- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

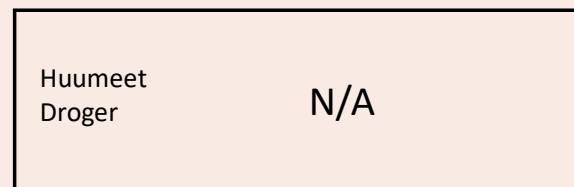
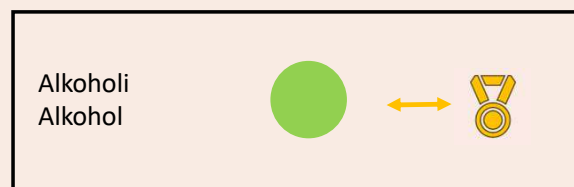
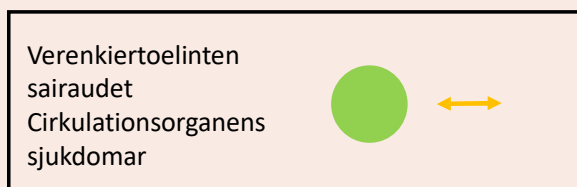
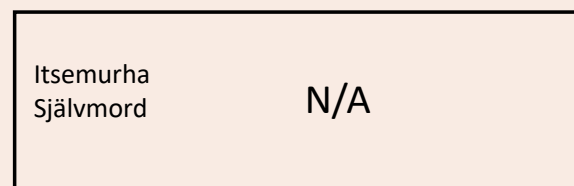
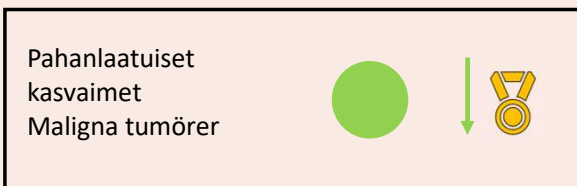
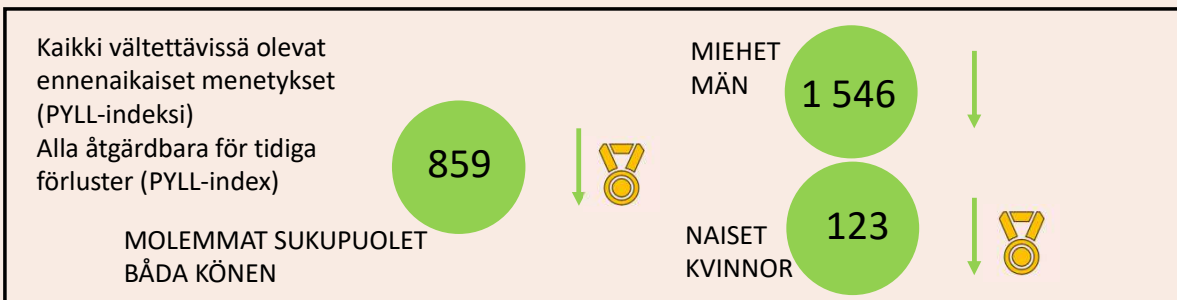
- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

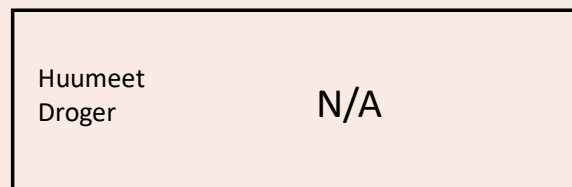
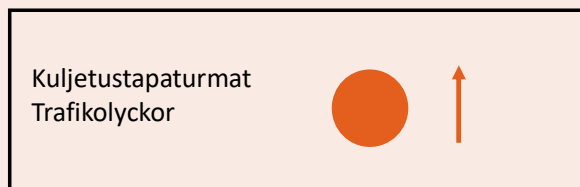
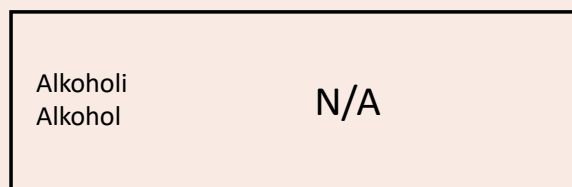
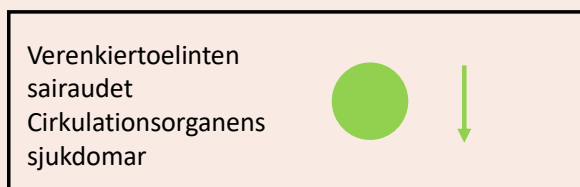
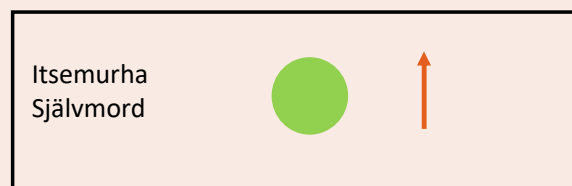
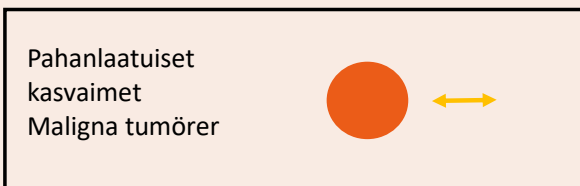
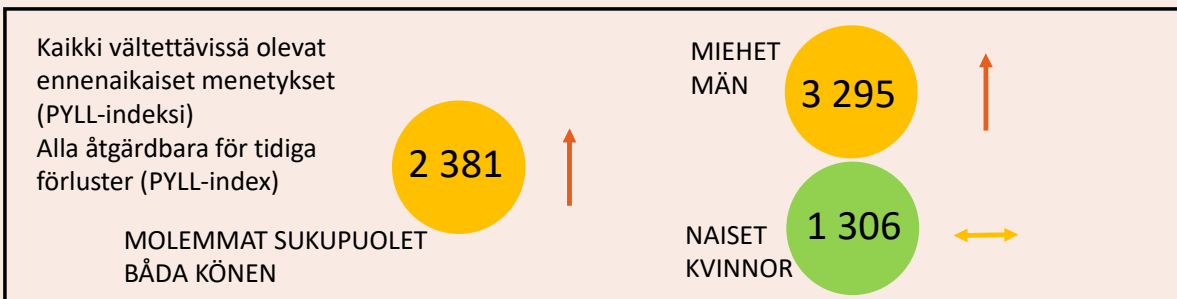
- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

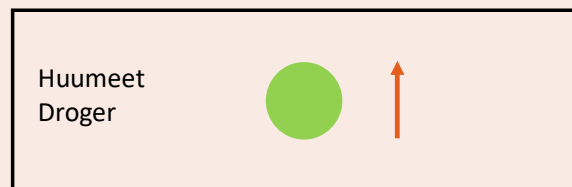
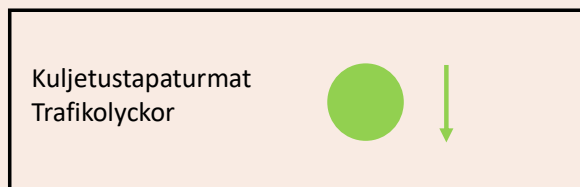
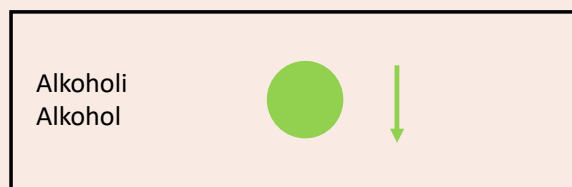
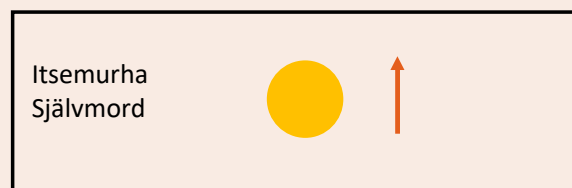
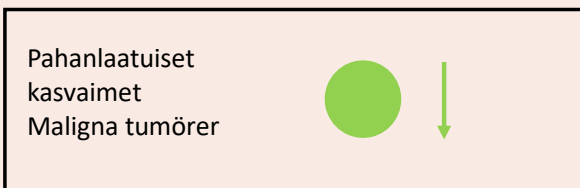
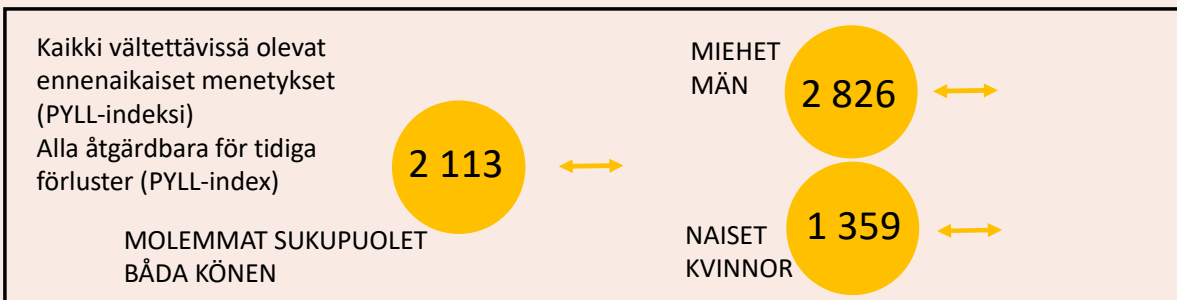
- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster

15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster

Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

yli 15 % parannus // över 15 % förbättring

15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring

yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

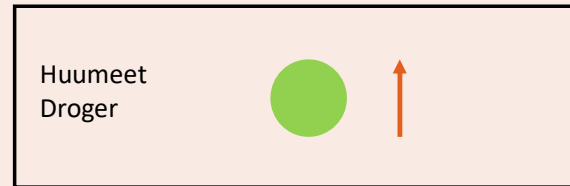
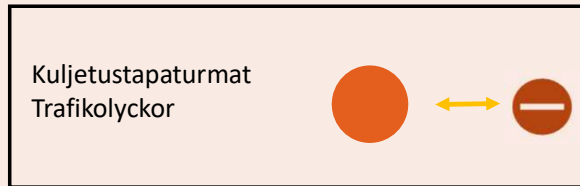
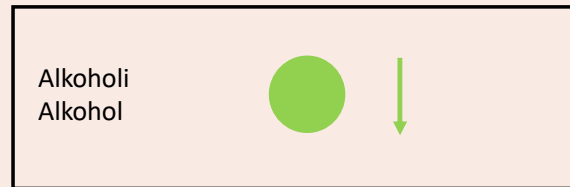
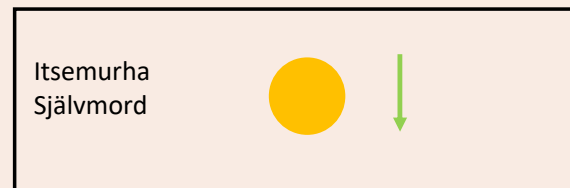
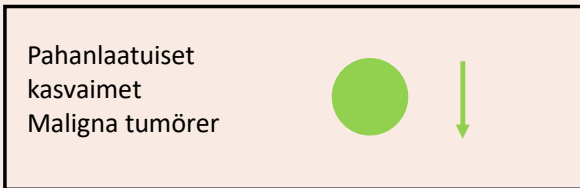
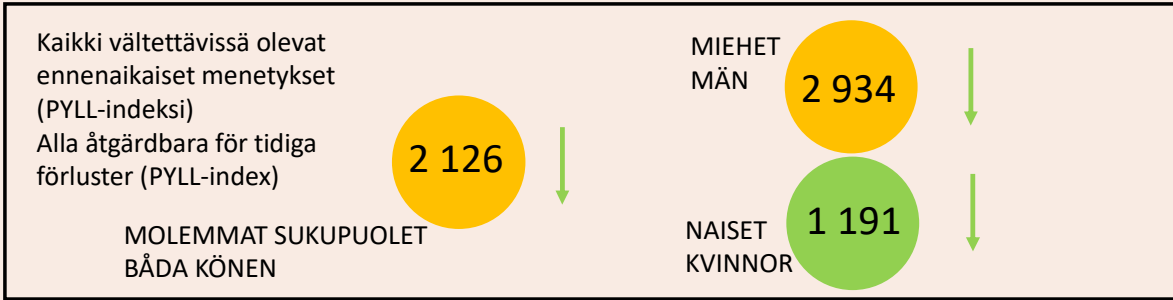

HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde

HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

Närpiö Närpes

NYKYTILA VERRATTUNA
HYVINVOINTI-ALUEESEEN
NULÄGE JÄMFÖRT MED
VÄLFÄRDSOMRÅDET

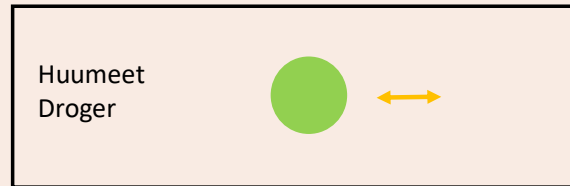
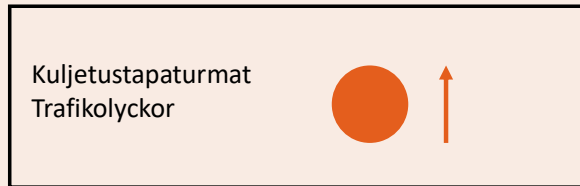
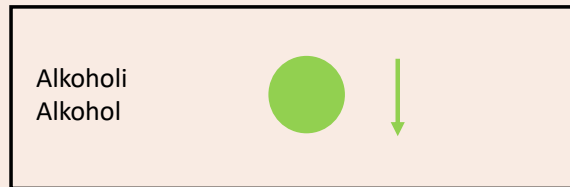
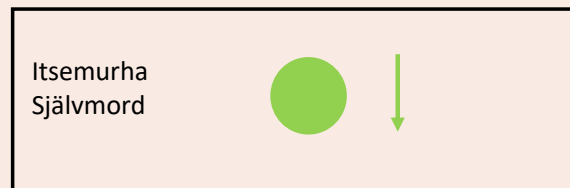
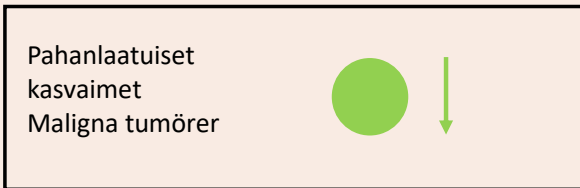
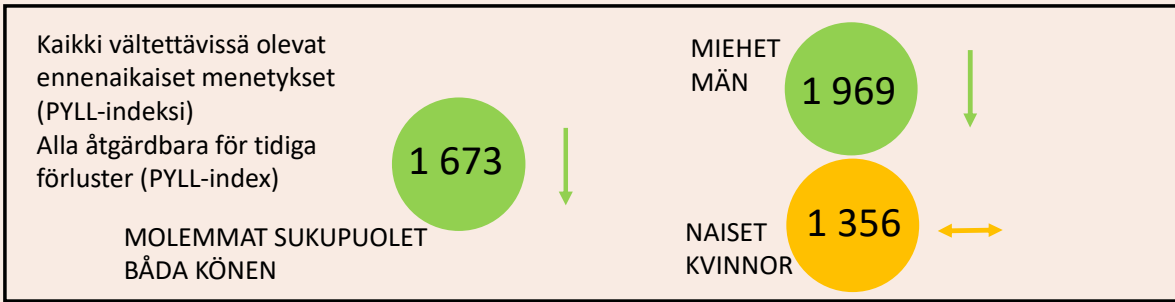
- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA
SAMAAN KUNTAAN 10
VUOTTA AIKAISEMMIN
NULÄGE JÄMFÖRT MED
SAMMA KOMMUN 10 ÅR
TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS
PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

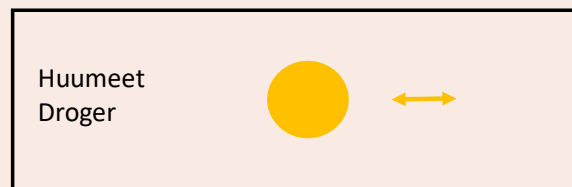
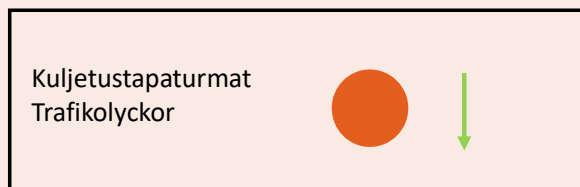
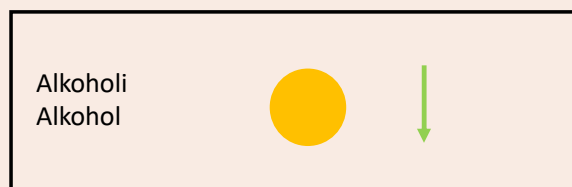
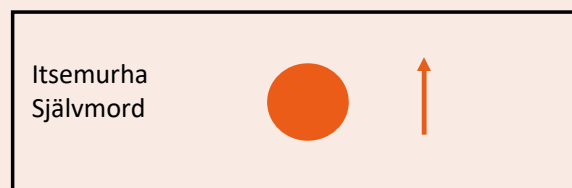
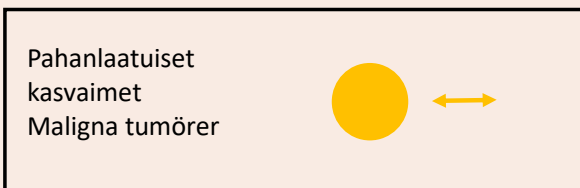
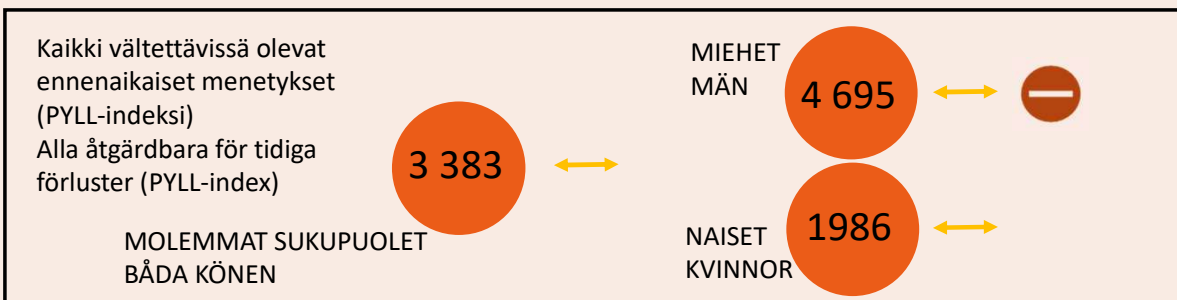
NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

Pietarsaari Jakobstad

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

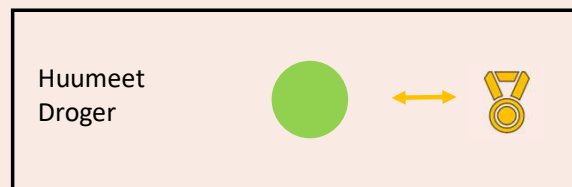
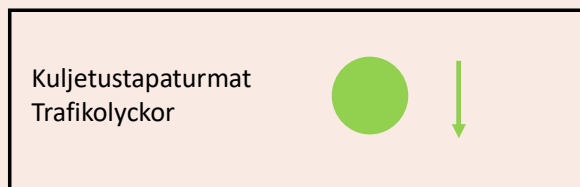
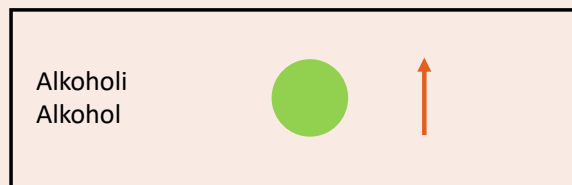
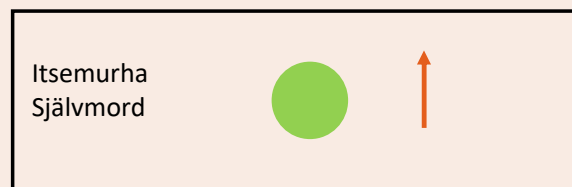
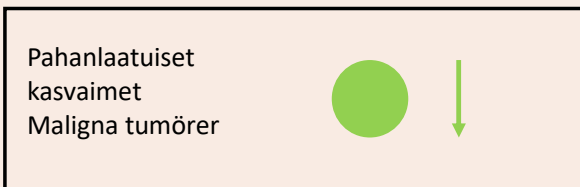
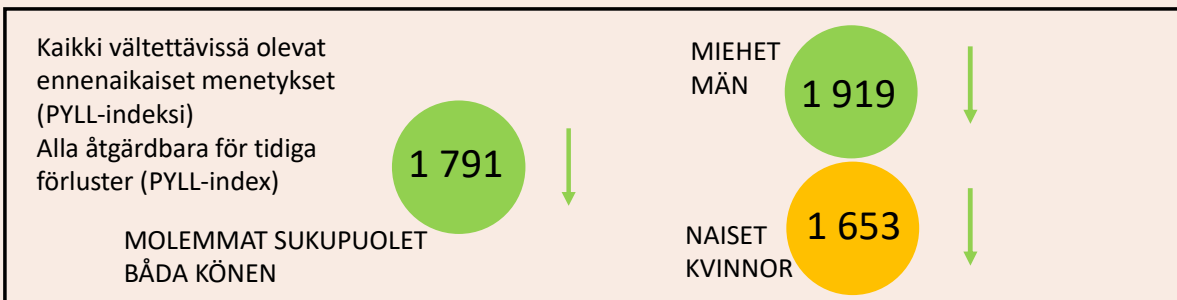
NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

Uusikaarlepyy Nykarleby

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster

15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster

Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

yli 15 % parannus // över 15 % förbättring

15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring

yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

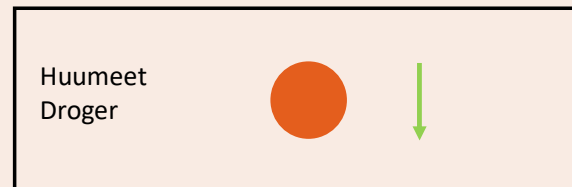
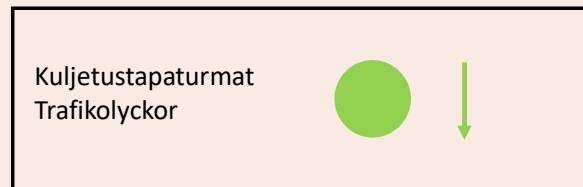
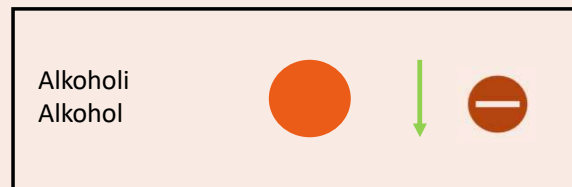
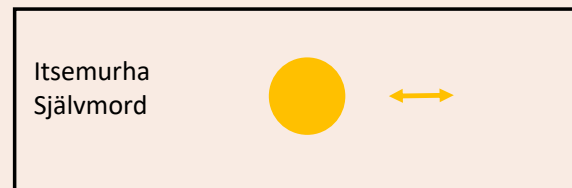
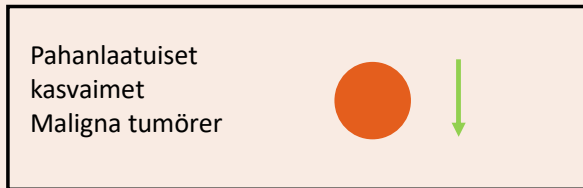
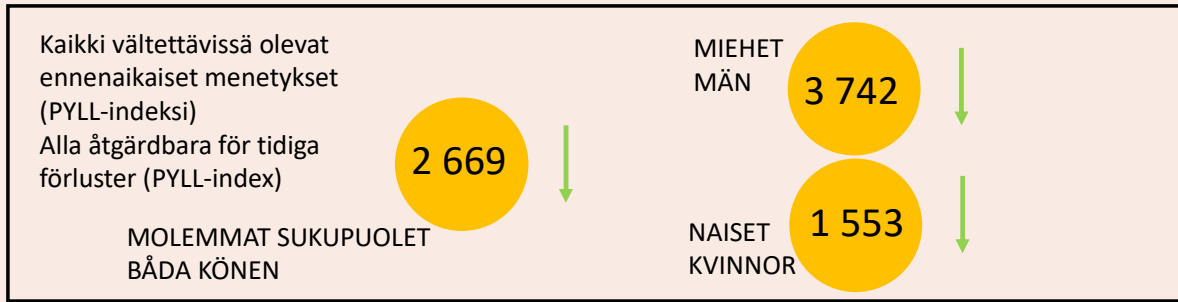
SIJOITUS PLACERING

HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde

HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

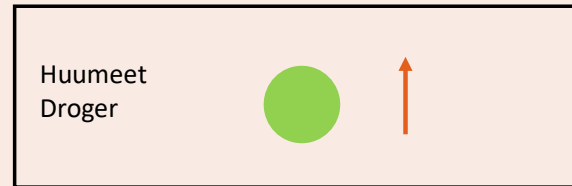
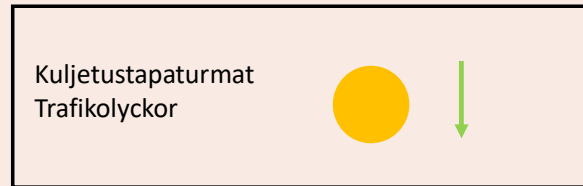
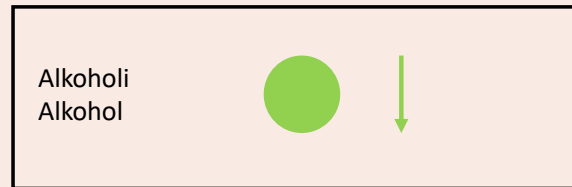
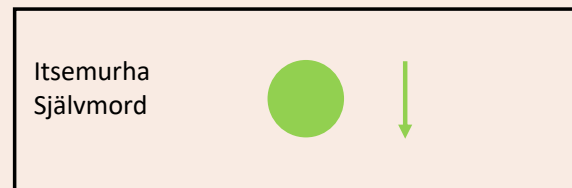
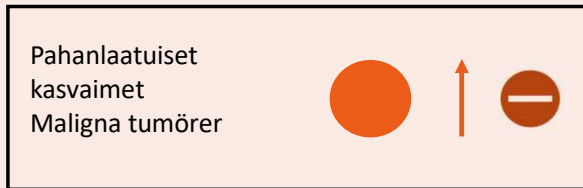
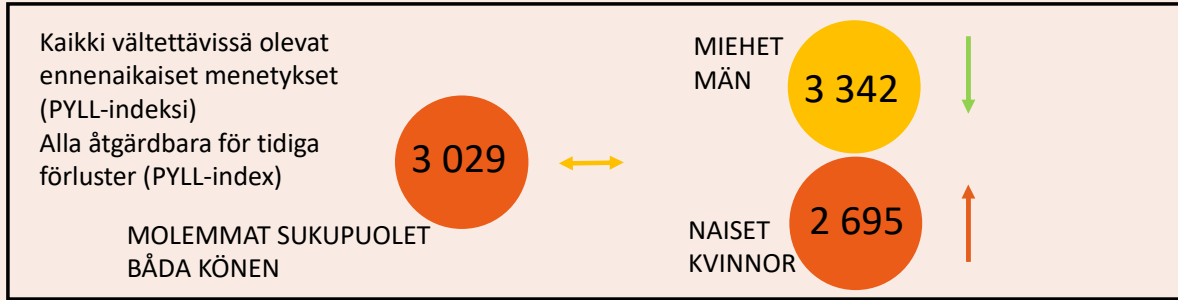
- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

NYKYTILA VERRATTUNA HYVINVOINTI-ALUEESEEN NULÄGE JÄMFÖRT MED VÄLFÄRDSOMRÅDET

- Yli 15 % vähemmän menetyksiä // över 15 % mindre förluster
- 15 % vähemmän – 15 % enemmän menetyksiä // 15 % mindre – 15 % mer förluster
- Yli 15 % enemmän menetyksiä // över 15 % mer förluster

NYKYTILA VERRATTUNA SAMAN KUNTAAN 10 VUOTTA AIKAISEMMIN NULÄGE JÄMFÖRT MED SAMMA KOMMUN 10 ÅR TIDIGARE

- yli 15 % parannus // över 15 % förbättring
- 15 % parannus – 15 % heikennys // 15 % förbättring – 15 % försämring
- yli 15 % heikentyminen // över 15 % försämring

SIJOITUS PLACERING

- HVA:n pienimmät menetykset // minsta förlusterna inom välfärdsområde
- HVA:n suurimmat menetykset // största förlusterna inom välfärdsområde

Kuntavertailussa vältettävissä olevat ennenaikaiset menetykset olivat suurimmat Kaskisilla, Pietarsaarella ja Korsnäsissä. Menetykset olivat pienimmät Luodossa, Kristiinankaupungissa ja Pedersöressä. De åtgärdbara för tidiga förlusterna var störst i Kaskö, Jakobstad och Korsnäs. Förlusterna var minst i Larsmo, Kristinestad och Pedersöre.

Pietarsaarella on miesten suurimmat menetykset, vaikka trendi on laskeva. Kristiinankaupungissa on nyt miesten pienimmät menetykset, pitkään ykkössija ollut Luodolla. Pietarsaaren miesten menetykset ovat 4,2 kertaa suuremmat kuin Kristiinankaupungin. Jakobstad har de största förlusterna för män, trots en sjunkande trend. Männens förluster är nu minst i Kristinestad, Larsmo haft bästa platsen länge. Jakobstads mäns förluster är 4,2 gånger större än Kristinestads.

Naisten menetykset ovat selvästi suurimmat Kaskisilla ja pienimmät Luodossa. selvästi suurimmat naisten menetykset. Ero on jopa 37-kertainen (kunnat ovat pieniä, joten satunnaisvaihelu voi vaikuttaa). Kvinnornas förluster är klart störst på Kaskö och minst i Larsmo. Skillnaden är 37-faldig (kommunerna är små, så slumpmässig variation kan påverka).

Maalahdessa ja Närpiössä on huomattavan suuret menetykset kuljetustapaturmiin, kun taas Kristiinankaupungissa ja Laihella ei ole yhtään menetyksiä kuljetustapaturmiin. Uppseendeväckande höga förluster i trafikolyckor i Malax och Närpes, och samtidigt inga förluster i trafikolyckor i Kristinestad eller Laihela.

Itsemurhamenetyksissä on kasvava trendi monissa kunnissa. Laihialla on suurimmat Itsemurhamenetykset. Många kommuner har en stigande trendi i självmordsförlusterna. Självvmordsförlusterna är störst i Laihela.

Alueen suurimmat alkoholimenetykset Vaasassa, Kruunupyssä, Laihialla ja Pietarsaarella, kun taas Korsnäsissä ja Luodossa ei yhtään alkoholimenetyksiä. Områdets största alkoholförluster i Vasa, Koronby, Laihela och Jakobstad, och samtidigt inga alkoholförluster i Korsnäs eller Larsmo.

Laihialla on huolestuttava kasvu huumemenetyksissä, muuten suurimmat huumemenetykset Vaasassa, Kruunupyssä ja Pietarsaarella. Monessa kunnassa ei kuitenkaan yhtään tai hyvin matalat huumemenetykset. Oroväckande utveckling i drogförlusterna i Laihela, annars har Vasa, Kronoby och Jakobstad de största drogförlusterna. Många kommuner har inga eller mycket låga drogförluster.

FCG.

FCG.

Tulkintaohjeet

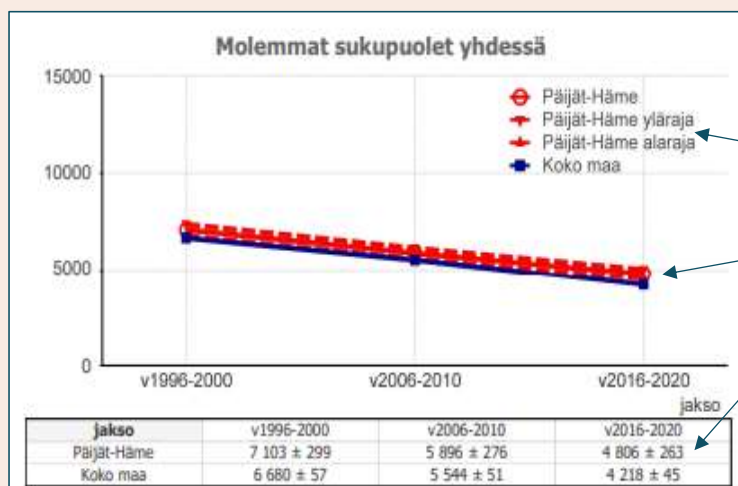
PYLL-tulosten tulkinta 1.

PYLL-indeksit	324 + 11 %	462 ++ 11 %	182 --- 10 %
Osuus kaikista menetyksistä	935 0 30 %	1505 0 36 %	336 +++ 18 %
	137 - 4 %	257 --- 8 %	7 +++ 0 %

Liikennevalot

1. Liikennevaloista ensimmäinen
 - Päijät-Hämeen tilanne (2016 – 2020) verrattuna koko maahan (esim. dia 11) sekä Päijät-kuntien tilanne Päijät-Hämeeseen (esim. kunnittaiset liikennevalot)
2. Liikennevaloista toinen
 - Vertailu (2006 – 2010 → 2016 – 2020) kehityksessä itseensä
3. Plussat ja miinukset sekä väri näyttävät eron suuruuden verrattavaan kohteeseen

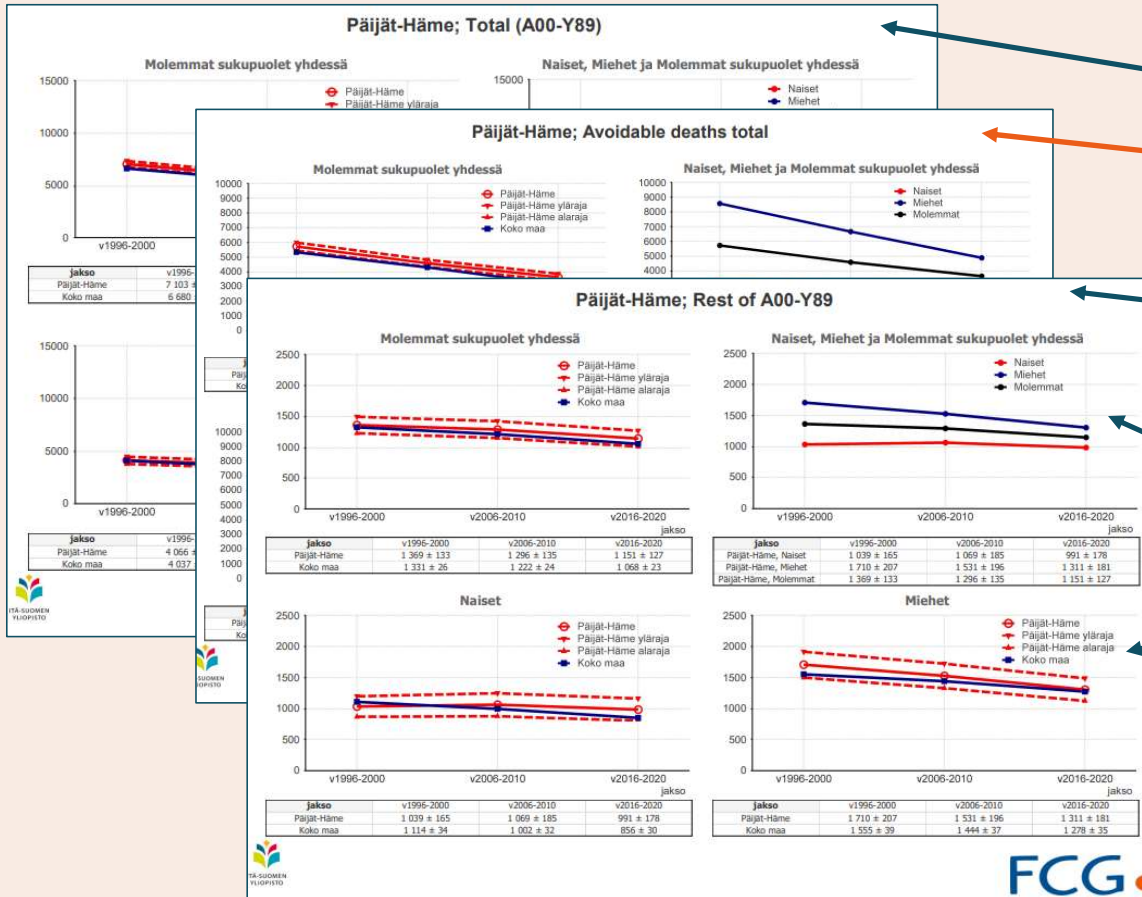
+	+++ Yli 25 % parempi
++	++ 15%–25 % parempi
+	+ 5%–15 % parempi
0	0 ± 5 %
-	- 5%–15 % huonompi
--	-- 15%–25 % huonompi
---	--- Yli 25 % huonompi

Trendikäyrät

1. Trendikäyrät ja luottamusvälit
2. Aikasarjatarkastelu 1996 – 2000; 2006 – 2010; 2016 – 2020
3. Aikasarjassa menetetyt elinvuodet ka. sekä menetetyt elinvuodet +/- 95 %:n luottamusvälille

PYLL-tulosten tulkinta 2.

Trendikäyrät

- Kaikista kuolinsyryryhmistä (*total*)
- Vältettävissä (*avoidable*) olevista kuolinsyryryhmistä yhteensä ja jokaisesta kuolinsyryryhmästä alaryhmineen
- Lisäksi näiden kahden 'erotuksesta' (*rest*)

Trendikäyrissä (4 kpl)

- Molemmat sukupuolet samassa kahdessa eri näkymässä
- Sukupuolet erikseen omissa näkymissään